Ἔτος Α΄. | Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27. ἑκάστου μηνός. | Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15/27 Μαρτίου 1882 | Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. | Ἀρ. 22.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας. — Οἱ Ῥῶσσοι ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ. — Τὰ Μετέωρα (συνέχεια καὶ τέλος). — Τὸ ἄσμα τοῦ Χιαβάθα (συνέχεια). — Βιολάντη (διήγημα). — Ποιήσεις. — Ἥμερα φυτὰ καὶ κατοικίδια ζῶα. — Ἡ ἐν Φραγκοφούρτῃ ἑβραϊκὴ ὁδός. — Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. — Οἰκονομικὴ ἐπιθεώρησις. — Νεκρολογίαι. Διάφορα. — Γραμματοκιβώτιον τοῦ Ἑσπέρου. — Προβλήματα.

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας. — Τὰ Μετέωρα. Ἀνάβασις διὰ κλιμάκων. — Ἡ πύλη τῆς Χίβας. — Ἡ πύλη τῆς Βοχάρας. — Βοχάριοι στρατιῶται γυμναζόμενοι. — Ἡ πόλις Μέρβ. — Ἡ οἰκία Ῥότσχιλδ ἐν Φραγκοφούρτῃ. — Ἡ ἐν Φραγκοφούρτῃ ἑβραϊκὴ ὁδός.

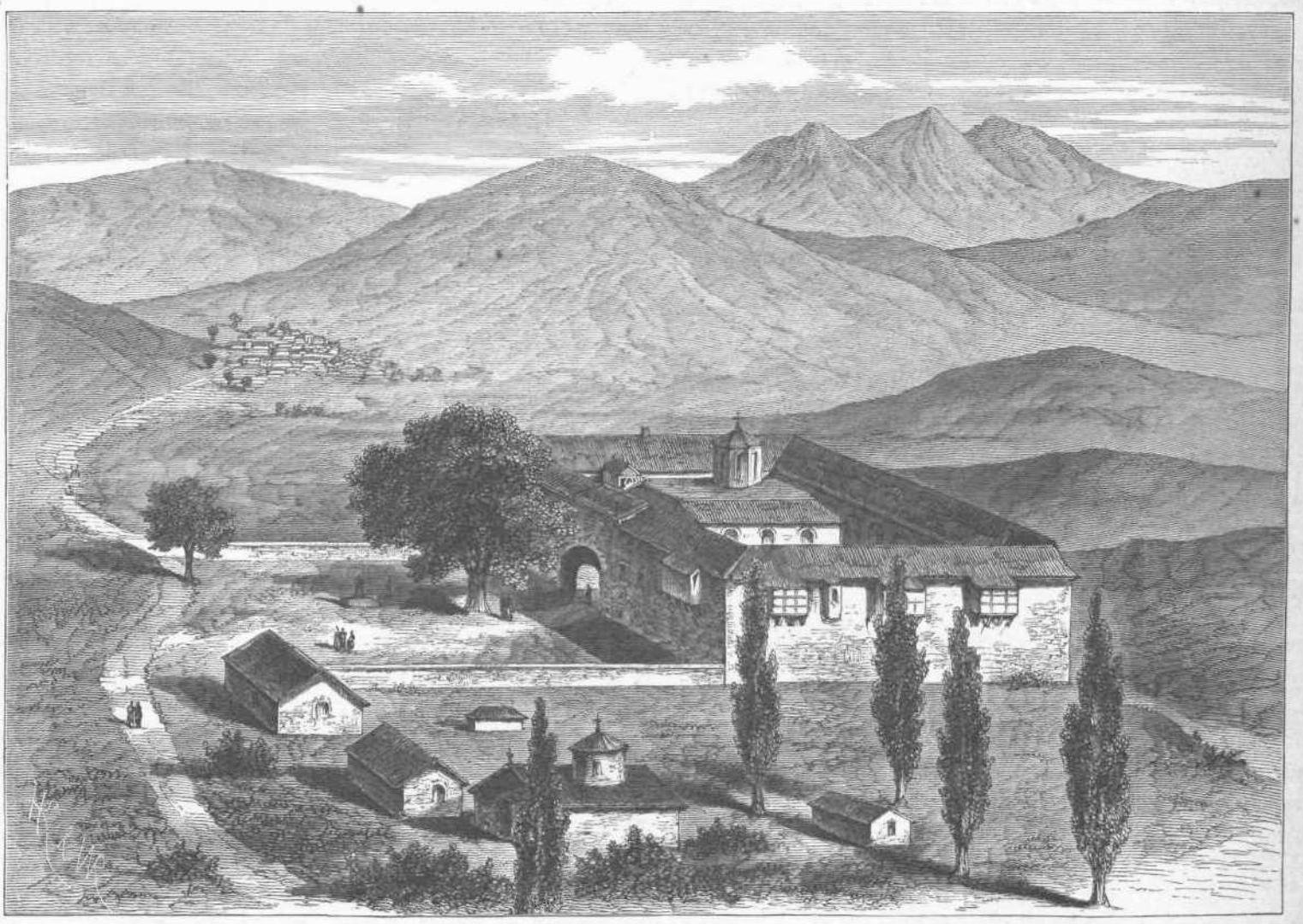

Η ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ.

Η ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Η ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 337.)

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελουμένης ἑορτῆς τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας, τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας τῆς γῆς, τῆς τοσοῦτον παντὶ Ἕλληνι προσφιλοῦς. Τίς ἑλληνικὴ καρδία δὲν πάλλει ζωηρότερον εἰς τὸ ὄνομα "Ἁγία Λαύρα"; Τίνος Ἕλληνος ἐνθουσιασμὸς δὲν ἀναπτεροῦται, ἀναλογιζομένου ὅτι ἐν τῇ θέσει ταύτῃ συνῆλθον πρὸ 60 ἐτῶν ἄνδρες λεοντόκαρδοι, ὅπως ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ἐθνικῆς σημαίας ὀμώσωσι τὸν ἱερὸν ὑπὲρ πατρίδος ὅρκον, ὃν τοσοῦτον πιστῶς ἐτήρησαν;

Ἐνταῦθα ἵστατο ὁ Γερμανός, ὁ γεραρὸς ἐκεῖνος ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν καὶ ἐκράτει ἐν χερσὶ τὴν ἱερὰν σημαίαν. Ἐνταῦθα ἵσταντο ἀκλόνητοι ὡς στῦλοι τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου οἱ Λόντοι, οἱ Ζαΐμαι, οἱ Χαραλάμπεις καὶ οἱ ἄλλοι τῆς Πελοποννήσου πρόκριτοι, καὶ ὡρκίζοντο ἢ νὰ νικήσωσιν ἢ ν' ἀποθάνωσιν. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις, ἐν ᾗ ὁ σπινθὴρ ἀνέλαμψε, καὶ ἐξ ἧς μετεδόθη ὁ ἱερὸς ἐνθουσιασμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἱστορικὸς ἐκεῖνος πλάτανος, ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη τὸ μέγα μυστήριον, σώζεται ἀκόμη ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς μονῆς, καὶ εἰς νέαν ἀναθάλλει ἑκάστοτε κατὰ τὴν ἄνοιξιν ζωήν, ὡς θέλων νὰ διαιωνίσῃ οὕτω τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς 25ῆς Μαρτίου 1821, καθ' ἣν ὑπῆρξε μάρτυς τῆς ἐνθουσιώδους ἐκείνης ὁρκωμοσίας. Ἦτο ἡ ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ — εὐαγγελισμοῦ νέου αἰῶνος, μέλλοντος φαεινοῦ!

Ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας κεῖται ἐπὶ ἀνοικτοῦ ὀροπεδίου εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Καλαβρύτων πρὸς ἀριστερὰν τῆς ἀπὸ Κλειτωρίας εἰς Τρίπολιν ἀγούσης ὁδοῦ. Ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης θέσεως μαγευτικὸν παρίσταται τὸ πανόραμα τῶν πέριξ ὀρέων. Ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἡ κοινότης τῆς Ἁγίας Λαύρας κατέλαβε τρεῖς διαφόρους οἰκοδομάς, ὧν ἡ πρώτη ἦτο τὸ ἀρχαῖον μοναστήριον, κείμενον ἐν σκοτεινῇ τινι γωνίᾳ ὑπεράνω σπηλαίου καὶ παρὰ τὸ χεῖλος κρημνοῦ. Ἐπὶ τῶν ἐρειπωμένων αὐτοῦ τοίχων σώζονται εἰσέτι τοιχογραφίαι τοῦ θ'. καὶ ι'. αἰῶνος. Ἱδρύθη κατόπιν τὸ ἱστορικὸν μοναστήριον τοῦ 1821, τὸ ὁποῖον μετὰ ταῦτα ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ Ἰβραήμ-πασᾶ. Πλησίον δὲ αὐτοῦ ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1831 ἡ σημερινὴ μονή, οἰκοδόμημα τετράγωνον μὲ δύο πτέρυγας, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς τὴν ἐκκλησίαν. Τὰ κελλία, τὰ καταλαμβάνοντα ὁλόκληρον τὸ α'. πάτωμα εἶναι μεγάλα, εὐάερα, καθαρά, καί τινα μάλιστα ἐξ αὐτῶν κομψῶς διεσκευασμένα. Ὁ ἱστορικὸς πλάτανος, περὶ οὗ εἴπομεν ἐν ἀρχῇ, εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας καὶ ἀπέναντι τῆς πύλης τῆς μονῆς.

Ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἔποψιν τὸ μοναστήριον δὲν παρουσιάζει τί ἔκτακτον, ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτῷ διατηρούμενα κειμήλια εἰσὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα. Ταῦτα εἶναι· ἡ σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐμβαδὸν ἔχουσα 1 πρὸς $1^1/_2$ μέτρον καὶ παριστάνουσαν τὴν Θεοτόκον. Ἔχει ἡ σημαία αὕτη περίζωμα ἐκ χρυσοῦ καὶ μετάξης καὶ πρὸς τὸ κάτω μέρος τρεῖς σειρὰς μαργαριτῶν. Κάτωθεν τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας ὑπάρχει ὀπὴ ἀνοιχθεῖσα ὑπὸ τουρκικῆς σφαίρας — τὸ πρῶτον βάπτισμα τοῦ πυρὸς τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος! Ἄλλη σημαία φυλαττομένη ἐνταῦθα εἶναι ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πλουσία καὶ αὕτη καὶ πολυτελής. Ἕτερον κειμήλιον εἶναι εἷς Ἐπιτάφιος Θρῆνος, ἐργασίας ἐξαισίας, κεκοσμημένος διὰ πολυτίμων λίθων, δῶρον, ὡς λέγει ἡ παράδοσις, βυζαντινῆς τινος βασιλόπαιδος. Ὑπάρχει πρὸς τούτοις καὶ περικάλυμμα Εὐαγγελίου πλουσιώτατον, δωρηθὲν τῇ μονῇ ἐν ἔτει 1767 ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης Β'. τῆς Ῥωσσίας. Ἐπὶ τῆς ἄνω πλακὸς τοῦ περικαλύμματος τούτου ἐντὸς 13 εἰκονίων (médaillons) παρίστανται σκηναὶ ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας, πάλιν ἐντὸς 4 εἰκονίων, οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί. Κοσμοῦνται δὲ τὰ 17 ταῦτα εἰκόνια διὰ 1272 ἀδαμάντων διαφόρου μεγέθους. Ἐπὶ τῆς κάτω πλακὸς 11 εἰκόνια, σχηματίζοντα σταυρόν, παριστῶσι τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἄλλα κειμήλια σώζονται ἐν τῇ μονῇ ἥττονος ἀξίας. Αἱ δέκα εἰκόνες τοῦ τέμπλου εἰσὶ δῶρον τοῦ πλουσίου ὁμογενοῦς Χατζῆ-Κώστα.

Ἡ κοινότης τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας περιλαμβάνει σήμερον 40 περίπου μοναχούς, ὧν οἱ μὲν κατοικοῦσιν ἐν τῇ μονῇ, οἱ δὲ εἶναι διεσπαρμένοι εἰς τὰ διάφορα μετόχια τῶν Πατρῶν, τοῦ Αἰγίου, τῆς Κορίνθου, τῆς Ἤλιδος καὶ ἐν τῇ νήσῳ Πριγκήπῳ (ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου).

Κατ' ἔτος τῇ 25ῇ Μαρτίου τελεῖται ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Λαύρας μετὰ πολλῆς πομπῆς δοξολογία εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἱστορικῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνεπετάσθη τὸ πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ ἡ σημαία τοῦ Σταυροῦ, τὸ σύμβολον τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ

ΕΝ ΤΗι ΚΕΝΤΡΙΚΗι ΑΣΙΑι.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 344 καὶ 345.)

Ἡ ἐπιρροὴ τῆς μεγάλης ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας ἐκτείνεται ὁσημέραι πλειότερον πρὸς τὴν κεντρικὴν Ἀσίαν, καὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ ἀπόκεντρα καὶ τέως σχεδὸν ἄγνωστα, ἐφελκύουσι δικαίως τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου. Διττὸν ἔχει σκοπὸν ἡ ῥωσσικὴ προχώρησις πρὸς τὰς χώρας ἐκείνας, τὸν μὲν στρατηγικὸν τὸν δὲ ἐκπολιτιστικόν, καὶ ἀπὸ ἐτῶν ἤδη βλέπομεν εὐρυνόμενον τὸν κύκλον τοῦτον, ὥστις ἐκτείνεται βορειοανατολικῶς μὲν πρὸς τὴν χώραν, ἣν διαβρέχει ὁ Ἀμοὺρ ποταμός, μεσημβρινῶς δὲ πρὸς τὰς ἐρήμους τῶν Κιργίζων, πρὸς τὰ ὄρη Ἀλτάϊ καὶ πρὸς τὰ σύνορα τοῦ ἐκτεταμένου Σινικοῦ κράτους, ἐν Τουρκεστάν, ἐν Χίβᾳ καὶ ἐν Βοχάρᾳ.

Καίτοι ἡ Εὐρώπη ἀρκούντως περισπᾶται ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς ζητημάτων, ἐνδιαφερόντων ἀπ' εὐθείας τοὺς λαοὺς αὐτῆς, καίτοι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νέφη ἐγκυμονοῦντα θυέλλας ἀναφαίνονται εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν ὁρίζοντα, νέφη προερχόμενα ἐκ τῆς ἀντιζηλείας τῶν δυνάμεων· οὐχ ἧττον ὅμως αἱ πρόοδοι τῶν ῥωσσικῶν ὅπλων ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ εἶναι ἀντικείμενον μεγάλης σπουδαιότητος ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις.

Ἡ Χίβα, ἡ Βοχάρα, ἡ ἐν Τουρκεστὰν Κοκάνδη εἰσὶν ἤδη χῶραι ὑποτελεῖς τῇ Ῥωσσίᾳ, καίτοι διατελοῦσαι ὑπὸ ἰδίους ἡγεμόνας. Εἰσὶ δὲ κτήσεις σπουδαιότατα διὰ τὴν Ῥωσσίαν ἰδίως ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν, διότι περιλαμβάνουσι τὰς μεγαλειτέρας ἀγορὰς δύο τῶν κυριωτέρων προϊόντων, τοῦ βάμβακος καὶ τῆς μετάξης. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν τούτων εἰσὶ καθ' ἑξοχὴν δουδδισταί, λατρεύοντες τὸν θεὸν Βούδδαν. Εἶναι ἡ λατρεία αὕτη λατρεία ἁπλῆ, ἧς ἡ κυριωτέρα ἐντολὴ λέγει· "Νικᾶν ἑαυτὸν εἶναι ἡ καλλιτέρα τῶν νικῶν." Ὁ ἄνθρωπος δέον νὰ ἐξασκῇ ἐν τῷ βίῳ τὴν καλωσύνην καὶ τὴν ἐπιείκειαν, νὰ ᾖναι δὲ ἀνεκτικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους· αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν ἔχει ὡς βάσιν ἡ θρησκεία τοῦ Βούδδα. Μετὰ τοὺς δουδδιστὰς προεξάρχοντες εἶναι οἱ Μωαμεθανοί, ἐξηπλωμένοι ἐφ' ὅλου τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ Τουρκεστάν, ἐπὶ τοῦ Ἀφγανιστάν, Βελουτσιστάν κτλ.

Ἡ ἐπισημοτέρα ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Τουρκεστὰν εἶναι ἡ Ταξένδη, ἔχουσα πληθυσμὸν 80 χιλ. ψυχῶν. Οὐχὶ δὲ μακρὰν αὐτῆς κεῖται ἡ Μέκκα τῆς κεντρικῆς Ἀσίας, ἡ Σαμαρκάνδη, ἡ μεγαλοπρεπὴς πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου Ταμερλάνου καὶ κυρία ἕδρα τῆς μωαμεθανικῆς σοφίας. Ἀμφότεραι αἱ πόλεις αὗται κεῖνται ἐν τῇ ὑπὸ τῶν Ῥώσσων ἐσχάτως ἱδρυθείσῃ ἐπαρχίᾳ Τουρκεστάν, ἔχουσῃ ὡς διαμερίσματα τὸ Σιρ-Δαριά, τὸ Σιμιρέτσεγξ καὶ Σαριαυσάν. Ἡ κοιλὰς τοῦ Σαριαυσάν, ἣν διαβρέχει ὁ ὁμώνυμος ποταμός, εἶναι ἡ καρδία οὕτως εἰπεῖν τῆς κεντρικῆς Ἀσίας.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς προόδου τῶν ῥωσσικῶν ὅπλων ἐν Ἀσίᾳ παρακολουθεῖται μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐπειδὴ πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἡ σπουδαία θέσις τοῦ Μέρβ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥώσσων, παραθέτομεν σήμερον τέσσαρας ἐκ φωτογραφιῶν ληφθείσας εἰκόνας, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὴν πόλην τῆς πόλεως Χίβας, τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην πόλιν, δι' ἧς εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν τὰ ῥωσσικὰ στρατεύματα· ἡ δευτέρα παριστᾷ τὴν πόλιν τῆς πόλεως Βοχάρας· ἡ τρίτη στρατιώτας τῆς Βοχάρας γυμναζομένους κατὰ τὸν ῥωσσικὸν τρόπον, καὶ ἡ τετάρτη τὴν ἐπίκαιρον θέσιν Μέρβ, τὴν ὑπὸ ἔποψιν στρατηγικὴν σημαντικωτάτην θέσιν.

Τὸ Μέρβ σχηματίζει ἐκτεταμένην ὄασιν, χωριζομένην δι' ἑκατοντάδων βερστίων ἀπὸ τῶν χανάτων τῆς Χίβας, τῆς Βοχάρας, τοῦ Ἀφγανιστὰν καὶ ἀπὸ τῆς Περσίας, καὶ ἐπιβλέπουσαν τὰς πρὸς τὸ Τουρὰν καὶ Ἰρὰν ἀγούσας ὁδούς. Αἱ ἐκτεταμέναι ἔρημοι, αἱ περικλείουσαι τὸ Μέρβ ἐξασφαλίζουσιν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἐπικινδύνων ἐπιδρομῶν. Περιρρέεται τὸ Μὲρβ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Μουργάβ, ὅστις ὁδηγεῖται περὶ τὴν χώραν διὰ διαφόρων διωρύγων. Τὰ ἐν τῇ ὀάσει ταύτῃ τρεφόμενα ζῶα εἶναι αἱ κάμηλοι, τὰ πρόβατα καὶ οἱ ἵπποι· οἱ ἵπποι μάλιστα εἶναι πολύτιμοι, πωλούμενοι ἀπὸ 500 μέχρι 1000 ρουβλίων ἕκαστος. Εἶναι ἵπποι καταγωγῆς ἀραβικῆς, ὀψηλοί, ἰσχνοί, μὲ μεγάλους πόδας καὶ μικρὰν κεφαλήν, μικρὰς τρίχας καὶ χαίτην. Εἶναι δὲ ταχύτατοι καὶ ἀντέχουσιν εἰς τὸν κόπον· δύνανται νὰ διανύσωσι μέχρι 200 βερστίων ἄνευ τροφῆς καὶ ὕδατος.

Αἱ σχέσεις τῆς Ῥωσσίας πρὸς τοὺς Τουρκομάνους εἶναι ἀρχαῖαι, διότι ἤδη ἐπὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἀναφέρονται συνεννοήσεις καὶ συνθῆκαι πρὸς αὐτούς. Τῷ 1713 ἐπρότειναν οἱ Τουρκομάνοι εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὴν συμμαχίαν των ἐν τῷ κατὰ τῆς Περσίας πολέμῳ, καὶ καθ' ὅλον τὸν ιη'. αἰῶνα προσεπάθουν νὰ ἑλκύσωσιν εἰς τὴν χώραν των Ῥώσσους ἀποίκους. Κατὰ τὸν παρόντα ὅμως αἰῶνα αἱ σχέσεις αὗται εἶχον χαλαρωθῆ, καὶ αἱ τελευταῖαι ἐπιτυχίαι τῶν ῥωσσικῶν ὅπλων ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ διασήμου στρατηγοῦ Σκοβελέφ, ὅστις ὡς γνωστὸν ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου τὸ ἰσχυρὸν φρούριον Γεοκ-τεπέ. Δικαίως ὠνομάσθη κατὰ τὴν ἔνδοξον ταύτην ἐκστρατείαν ὁ Σκοβελὲφ ὁ ῥῶσσος Murat, διότι, ὡς ἐκεῖνος ὁ τολμηρὸς γάλλος στρατηγός, μεγίστην εἰς τὰς κατοπτεύσεις ἀνέπτυξεν ἱκανότητα καὶ δραστηριότητα. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Σκοβελὲφ οἱ Τουρκομάνοι ὑπέταγησαν ἐσχάτως τοῖς Ῥώσσοις προτείναντες ὅρους συμφερωτάτους.

Κινηθέντος ἅπαξ τοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὰ ἀπομεμακρυσμένα ἐκεῖνα μέρη, ἦτο ἑπόμενον νὰ ἐκδοθῶσι καὶ διάφοροι περὶ αὐτῶν περιγραφαί, ὧν αἱ σπουδαιότεραι καὶ ἀκριβέστεραι ὀφείλονται εἰς ῥώσσους συγγραφεῖς περιηγηθέντας τὴν χώραν καὶ ὄντας εἰς θέσιν νὰ λάβωσι τὰς θετικωτέρας πληροφορίας. Μία τῶν σπουδαιοτέρων τοῦ εἴδους τούτου περιγραφῶν εἶναι ἡ Περιήγησις τοῦ διασήμου περιηγητοῦ Πρσεβάλσκη, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς· "Ἡ κοινὴ κατοικία τοῦ τὰ μάλιστα προληπτικοῦ Μογγόλου, ὅστις ἀνὰ πᾶν βῆμα ὀνειρεύεται μάγους καὶ διαβόλους, εἶναι ἡ καλύβη, ἡ καλουμένη γύρ. Ἡ καλύβη αὕτη εἶναι στρογγύλη, ἔχουσα στέγην κωνικὴν μὲ ὀπὴν χρησιμεύουσαν καὶ ὡς καπνοδόχος καὶ ὡς παράθυρον. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς καλύβης εὑρίσκεται ἡ ἑστία, ἐφ' ἧς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν διατηρεῖται ἡ πυρά· περὶ δὲ τὴν ἑστίαν εἰσὶν ἐστρωμένα σκεπάσματα διὰ κάθισμα καὶ ὕπνον. Τὰ σκεπάσματα ταῦτα οἱ εὐπορώτεροι ἀντικαθιστῶσι διὰ ταπήτων. Ὁ Μογγόλος εἶναι ἐν γένει ἀκάθαρτος, καὶ τὰ ἐνδύματά του γέμουσι ζωϋφίων. Ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ὁ θερμαστὴρ τοῦ τεῖου εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἑστίας, καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια πίνει ἀδιακόπως τεῖον, ἐξ οὗ προσφέρει καὶ παντὶ τῷ προσερχομένῳ ξένῳ. Ὀκνηρία καὶ ἀνανδρία εἶναι τὰ κυριώτερα τῶν Μογγόλων χαρακτηριστικά· διὸ καὶ πάντοτε ἱππεύουσιν ὅπως ἀποφεύγωσι τὸν κόπον τοῦ περιπατεῖν. Τὸ πεζῇ κινεῖσθαι θεωρεῖται ἐντροπή. Εἰς τὰ συνοικέσια μόνον τοῦ ἀνδρὸς ἡ οἰκογένεια λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ εὐδαιμονήσῃ ὅμως τὸ ζεῦγος ἀπαιτεῖται καὶ ἀνὴρ καὶ γυνὴ νὰ γεννηθῶσιν ὑπὸ εὐτυχῆ πλανήτην. Ὁ γαμβρὸς ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ τίμημα διὰ τὴν νύμφην, συνιστάμενον εἰς ζῶα, ἐνδύματα, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς χρήματα· ἡ γυνὴ λαμβάνει ὡς προῖκα τὴν καλύβην καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ χρειώδη. Ὁ ἀνὴρ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποπέμψῃ τὴν γυναῖκά του, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνή, μὴ ἀγαπῶσα πλέον τὸν ἄνδρα της, δύναται νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὁ ἀνὴρ δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ καταβληθέντος τιμήματος, κρατεῖ δὲ μόνον μέρος τῆς προικός· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ μέρος τῶν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δοθέντων ζώων.

Ὁ νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὸν Μογγόλον μίαν μόνην νόμιμον σύζυγον· δύναται ὅμως οὗτος νὰ ἔχῃ καὶ μὴ νομίμους γυναῖκας, αἵτινες ζῶσαι μετὰ τῆς συζύγου ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίζωσιν αὐτὴν ὡς προϊσταμένην. Τὸ πτῶμα τοῦ ἀποθανόντος Μογγόλου ῥίπτεται ἔμπροσθεν τῆς καλύβης, ἔνθα γίνεται βορὰ τῶν ἀγρίων θηρίων· ἐξαιροῦνται μόνον τὰ πτώματα τῶν ἡγεμόνων καὶ ἱερέων, τὰ ὁποῖα εἴτε θάπτονται εἴτε καίονται."

Μετὰ τὴν τομὴν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουὲζ καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς μεγάλης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τοῦ εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, ἡ ἀπόστασις τῆς πέμπτης τῆς ὑφηλίου ἠπείρου, τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐγένετο κατὰ χιλιάδας μιλλίων βραχυτέρα, καὶ οὕτως ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος νέας σειρᾶς μελετῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ταύτης τῆς ἀνθρωπότητος κοιτίδος. Ἡ μεγάλη τῆς Ἀσίας ἔκτασις καὶ ἡ διαφορὰ εἰς τὰ ὄψη αὐτῆς καθιστῶσι τὸ κλίμα της ποικίλον, συμπεριλαμβάνον καὶ τὰς ψυχρὰς ἀρκτῴας χώρας καὶ τὰς ἀμμώδεις ἐρήμους τῆς Ἀραβίας καὶ τὰ πυκνὰ καὶ ὑγρὰ δάση τῶν Ἰνδικῶν νήσων. Ποικίλα εἶναι τὰ εἴδη τῶν φυτῶν καὶ τὰ εἴδη τῶν ζώων ἐν Ἀσίᾳ. Κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν Μογγόλων δύο τῶν γνωστοτάτων κατοικιδίων ζώων, ἡ κάμηλος καὶ ὁ ἵππος, διατελοῦσιν ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ ἐν ἀγρίᾳ ἀκόμη καταστάσει. Ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ ἀντικειμένου τούτου θὰ δώσῃ βεβαίως ἀφορμὴν εἰς μελέτας λίαν περιέργους.

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ.

(ΜΟΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ.)

(Μετὰ εἰκόνων.)

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ὅρα προηγ. τεῦχος.)

Ἅμα συνῆλθον, ὁ μοναχὸς μὲ ἐδεξιώθη καὶ μὲ εἰσήγαγεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἡγουμένου, οὗ τινος ἐλησμόνησα μὲν τὸ ὄνομα, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ φυσιογνωμία ἐνεχαράχθη πολὺ εἰς τὴν μνήμην μου. Ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ἑβδομηκοντούτης περίπου καὶ ἱκανῶς εὔρωστος· ἔφερε δὲ τὸ αὐτὸ περίπου ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἐφόρουν καὶ οἱ τοῦ ὄρους Ἄθω μοναχοὶ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν πατέρες· ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι διεκρίνετο τῶν ἄλλων ἐξ ἑνὸς πέπλου περιβάλλοντος τὴν κεφαλήν του· ὑποδήματα ἐφόρει τουρκικὰ καὶ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του κομβολόγιον κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἀνατολιτῶν. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἡγουμένου ἐνέφαινεν εἰλικρίνειαν καὶ εὐπροσηγορίαν. Εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του ἄνθρωπον ἀνεπτυγμένον. Ἠγέρθη, προσῆλθε πρὸς ἐμὲ καὶ ἐπανεκάθισεν ἐπὶ κλιντῆρος δείξας μοι θέσιν πλησίον του.

Ὁ διερμηνεύς μου ἵστατο ὀρθὸς καὶ διηρμήνευε διαδοχικῶς τοὺς λόγους οὓς ἀντηλλάσσομεν, οὕτως ὥστε ἡ συνδιάλεξις ἡμῶν ἐγένετο σχετικῶς εὐκόλως. Μετά τινας στιγμὰς μοναχός τις ἤθους κοινοῦ καὶ φαινόμενος ὡς ἀδελφὸς λαϊκὸς ἔφερε τὸν καφέν, ὃν ἐρροφήσαμεν ἀνατολιστὶ καπνίζοντες ὀγκώδες σιγάρον, ὡς καπνίζουσι συνήθως εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ὅπερ μοὶ εἶχε προσφέρει ὁ πατήρ, ἀφ' οὗ τὸ προηγοίμασε διὰ τῶν χειρῶν του. Τῷ ἐνεχείρισα τὴν συστατικὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπισκόπου Λαρίσσης. Τὴν ἔλαβε καὶ τὴν ἀνέγνωσεν· ἀλλ' ὅτε τῷ ἐνεχείρισα τὴν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐξεδήλωσε θερμῶς τὴν μεγάλην του εὐαρέσκειαν καὶ ἔδειξε πρὸς ἐμὲ περισσότερον ἐνδιαφέρον, καθ' ὅσον, φαίνεται, τῷ ἐφάνην πρόσωπον πολὺ σπουδαῖον. Αἱ ἐρωτήσεις του ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐπὶ τῶν συμβαινόντων, ἐπὶ τῆς πολιτικῆς,

ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῆς Γαλλίας, πρὸς ἣν μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἔτρεφε μεγάλην συμπάθειαν· ἐν συντόμῳ ἡ συνέντευξις ἡμῶν ἦτο ἐγκαρδία, καὶ λίαν εὐχαρίστως μοὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ μοναστήριον καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη. Ἀκολουθούμενος τότε ὑπό τινος τῶν πατέρων, παρόντος εἰς τὴν συνέντευξιν ἡμῶν, διηυθύνθημεν πρὸς αὐτὸ διὰ μέσου τῶν διαφόρων μερῶν τῶν οἰκημάτων.

Ἀληθῶς εἰπεῖν τὰ Μετέωρα δὲν ἔχουσί τι ἐξαιρετικὸν καὶ ὁμοιάζουσιν ἐν γένει πρὸς ὅλα τὰ ἑλληνικὰ μοναστήρια, ἅτινα ἐπεσκέφθην εἴτε ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄθω, εἴτε ἀλλαχοῦ. Τὸ ἐστιατόριον μόνον δὲν εἶναι κοινόν, καθότι εἶναι μέγιστον καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ιαʹ. αἰῶνος· οἱ θόλοι του στηρίζονται ἐπὶ ὑψίστων κιόνων. Ἡ φαντασία μου ἐκεῖ περιστότερον ἢ ἀλλαχοῦ ἀνέτρεξεν εἰς τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν οἱ τοῖχοι οὗτοι παρεῖχον ἄσυλον εἰς μοναχοὺς ἀληθῶς ἀνεπτυγμένους καὶ ἐνδόξους καθ' ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον.

Ἐκεῖθεν εἰσῆλθον εἰς τὴν βιβλιοθήκην, πολὺ πλουσίαν ἀκόμη, ὡς μοὶ εἶπον, εἰς βιβλία καὶ χειρόγραφα· πρὸς τοῖς ἄλλοις μοὶ ἀνέφερον συγγράμματά τινα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου. Πιστεύω ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι μεγάλη πηγὴ φώτων διὰ τοὺς κατοίκους τῶν μοναστικῶν τούτων τόπων· δύναταί τις νὰ εἴπῃ δικαίως, ὅτι πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων οἱ μοναχοὶ τῶν Μετεώρων ὀλίγον φαίνονται φροντίζοντες περὶ τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης. Δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἀδύνατον, μοναχός τις ἐν αὐτοῖς δραστηριώτερος, ὠθούμενος καὶ διευθυνόμενος ὑπὸ περιηγητῶν εὐπαιδεύτων, νὰ κατορθώσῃ ν' ἀνακαλύψῃ ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ταύταις σπουδαῖα συγγράμματα.

Ἐτελείωσα τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ἀρκούντως εὐρεῖα καὶ περιέχει τοιχογραφίας καλῶς διατηρουμένας. Ὡς ἀψὶς χρησιμεύει ἡ ἀρχαία ἐκκλησία, ἀνεγερθεῖσα ἐν ἔτει 1331 ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ βασιλέως Ἰωάσαφ.

Ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἔμεινα πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν, μεθ' ἃς ὤφειλον νὰ ἀποσυρθῶ· ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσέλθω εἰς τὸ ἀπαίσιον καλάθιον ἠθέλησα νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἡγούμενον διὰ τὴν φιλοφροσύνην του· συνδιελέχθην λοιπὸν ἐπ' ὀλίγον ἔτι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον πληροφορίας χρησίμους περὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ Ἁγίου Βαρλαὰμ καὶ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἅτινα, μοὶ εἶπον, ὅτι παρεῖχον ἐνδιαφέρον τι, ἐν ᾧ τὰ ἄλλα ἦσαν σχεδὸν ἐγκαταλελειμμένα καὶ εἰς ἐντελῆ παρακμήν. Εὐκόλως ἐννοεῖ τις μετὰ τὴν προηγηθεῖσαν ὁμολογίαν μου ὅτι ἤρχισα πάλιν ἀγωνιῶν, ἐφ' ὅσον ἐσκεπτόμην ὅτι ἤμην βεβιασμένος νὰ μετεωρισθῶ καὶ αὖθις εἰς τὸ κενόν· ἀλλ' οὐδὲν μέσον ἀποφυγῆς τούτου εἶχον πρόχειρον, πλὴν ἂν ἀπεφάσιζον νὰ γείνω μοναχός· ἐκὼν ἄκων λοιπὸν παρεδόθην εἰς τὴν τύχην μου. Εὐτυχῶς εἴμεθα ἤδη δύο ἐντὸς τοῦ καλαθίου καὶ ὁπωσδήποτε ἡ ἰσορροπία ἦτο καλλιτέρα. Ἡ δυσαρεστοτέρα εἰς τὴν διάθεσίν μου στιγμὴ ἦτο ὅτε τὸ καλάθιον ἀπωσθὲν ὀλίγον τῶν βράχων διὰ πασσάλου ἀνετινάχθη εἰς τὸν ἀέρα κλονιζόμενον. Ἡ καταβύθισις αὕτη εἰς τὸ κενὸν ἦτο πράγματι ὀδυνηρά· νομίζει τις ὅτι κύκλος σιδηροῦς συσφίγγει τοὺς κροτάφους καὶ ὅτι τὸ στῆθος πιέζεται ὑπὸ συσφιγκτῆρος ξυλουργοῦ· εὐτυχῶς ἡ κατάστασις αὕτη δὲν διαρκεῖ πολύ, καὶ τὴν ἐλησμόνησα εὐθὺς ἅμα ἐπανεῦρον τοὺς συντρόφους μου, οἵτινες ἐξηπλωμένοι ὡς οἷόν τε καλῶς κατὰ μῆκος τῶν βράχων, ἦσαν παραδεδομένοι ὡς καλοὶ ἀνατολῖται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ἀφ' οὗ ἐκάπνισαν ἀναρίθμητα σιγάρα.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔφθασα, ὁ Δημήτριος ἠγόρευε καὶ φαίνεται ὅτι εἶχε διεγείρει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀκροατῶν του διηγούμενος πολλὰς περιπετείας πράγματι ἐκτάκτους, ὧν εἶχε γείνει ὁ ἥρως καὶ ἃς κατὰ μέγα μέρος εἶχεν ἐπινοήσει καθ' ὁδόν. Ὁ ἥλιος προσήγγιζε πρὸς τὴν δύσιν καὶ ἂν καὶ ὁ βράχος, ἐφ' οὗ ἔκειτο τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Βαρλαάμ, δὲν ἦτο μακράν, δὲν ἐπεθύμουν ν' ἀναβῶ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ἀπεφάσισα νὰ ἐπανέλθω εἰς Καλαμπάκαν καὶ νὰ ζητήσω ἐκεῖ κατάλυμα οἱονδήποτε, ὅπως ἀναπαυθῶ, διότι ἤμην κεκμηκὼς ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ταύτης, γενομένης ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας φλογεροῦ ἡλίου. Ἐπανήλθομεν ἑπομένως εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς ὁδοῦ, ἣν εἴχομεν ἀκολουθήσει τὴν πρωΐαν.

IV.

Νέα ἐπίσκεψις εἰς τὰ Μετέωρα. — Ὁ Ἅγιος Βαρλαὰμ καὶ ὁ Ἅγιος Στέφανος. — Ἀνάβασις διὰ τῶν κλιμάκων. — Ὁ Ἅγιος Νικόλαος. — Πῶς φθάνει τις ἐκεῖ. — Πενία.

Ἐν Καλαμπάκᾳ ἡ οἰκία ἐν ᾗ ἔπρεπε νὰ κατοικήσω δὲν ἦτο καθ' ὅλου ἀναπαυτική. Μὲ εἰσήγαγον εἰς δωμάτιον εὐρύ, ἔχον τοὺς τοίχους λευκοὺς ὡς ἐκ τῆς ἀσβέστου δι' ἧς ἦν κεχρωματισμένον, καὶ κυκλοτερῶς διβάνιον· πλὴν διβάνιον!!! εἶναι ἐπιτετραμμένον, θεέ μου, νὰ ὀνομάσω οὕτω μακρὰν σειρὰν σανίδων ὑποστηριζομένων ὑπὸ τεμαχίων ξύλων; Ἐπὶ τῶν σανίδων τούτων οὐδὲν ἔβλεπέ τις ἔνθεν κἀκεῖθεν εἰμὴ σάκκους πεπληρωμένους ἀχύρου συντετριμμένου καὶ κεκαλυμμένους διὰ ταπήτων, περὶ ὧν οὐδεμίαν ὑπόθεσιν ἐτόλμησα νὰ κάμω ὡς πρὸς τὴν χρῆσίν των ἀφ' ἧς ἐποχῆς εἶχον κατασκευασθῆ. Ἐπὶ τῇ καταστάσει ταύτῃ μᾶλλον ἐξεπλάγην ἢ ἠγανάκτησα, διότι συχνάκις ἠναγκάσθην νὰ εὐχαριστοῦμαι εἰς τὰ ὀλίγα.

Τὸ παρατεθέν μοι γεῦμα συνέκειτο ἐξ ἰσχνῆς ὄρνιθος καὶ τινων ἄλλων τροφίμων, τὰ ὁποῖα εἶχον σταλῆ ἐκ Τρικκάλων. Ἀφ' οὗ ἱκανοποίησα ὁπωσδήποτε τὴν ὄρεξίν μου μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου διὰ νὰ κοιμηθῶ. Ἐπισκεφθεὶς ἤδη τὸ μοναστήριον τοῦ Μετεώρου, ὅπερ εἶναι τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον, ἐσκέφθην καὶ ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἀναβῶ καὶ εἰς τὰ ἄλλα δύο, περὶ ὧν εἶχον λάβει τόσας πληροφορίας, ὥστε ἡ περιέργειά μου ἦτο ἱκανοποιημένη. Ἔπειτα δὲν εἶχον λησμονήσει τὸ σχοινίον καὶ τὸ καλάθιον, τὰ ὁποῖα οἱ περιηγηταὶ εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ μεταχειρισθῶσι, καθ' ὅσον ἡ μικρὰ ἀτραπὸς ἡ διασχίζουσα τοὺς ἀνωμάλους σωροὺς τῶν βράχων χρησιμεύει μόνον εἰς τοὺς μοναχούς, οἵτινες εἶναι ἠναγκασμένοι ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα νὰ μεταχειρίζωνται κλίμακας, τὰς ὁποίας προνοοῦσι νὰ σύρωσιν ὄπισθέν των.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βράχου τοῦ Ἁγίου Βαρλαὰμ θέα εἶναι, ὡς λέγεται, μαγευτική, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἦναι ὁμοία πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ Μετεώρου θέαν, ἧς ἀπήλαυσα τὴν προτεραίαν. Εἶχον ἀληθῶς θαυμάσει πρὸς τὴν δύσιν τὸ μεγαλοπρεπὲς πανόραμα τῆς ἀλύσου τοῦ Πίνδου καὶ μακρὰν τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Ζυγοῦ, ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ πόλις τοῦ Μετσόβου· πρὸς τὸ ἀντίθετον δὲ μέρος, πρὸς ἀνατολάς, ὅλην τὴν πλουσίαν κοιλάδα τοῦ Πηνειοῦ.

Ἐμνημόνευσα ἤδη ἀνωτέρω τὸ ὄνομα τοῦ ἐρημίτου, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Βαρλαάμ, ἐν ᾗ βλέπει τις ὡραῖον ναὸν μὲ τοιχογραφίας κατὰ τὸ σύστημα τῶν βυζαντινῶν εἰκόνων. Ὁ ναὸς οὗτος ἀνηγέρθη κατὰ τὸν Heuzey ἐν ἔτει 1542 ὑπὸ δύο μοναχῶν, Νεκταρίου τινὸς καὶ Θεοφάνους. Ἐπί τινος πλίνθου κεχωσμένης ἐν τῷ τοίχῳ ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή· "Νεκτάριος καὶ Θεοφάνης τῶν Ἰωαννίνων ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀσσάρων, μοναχοὶ καὶ ἱερεῖς ἱδρυταὶ ἐν ἔτει 7050 (1542 μ. Χρ.)".

Τὸ ἐστιατόριον, ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὰ πολυάριθμα κελλία ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ μοναστήριον τοῦτο εἶχεν ἄλλοτε πολλοὺς κατοίκους· σήμερον δὲ δὲν περιέχει εἰμὴ δεκάδα τινὰ κληρικῶν.

Τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ὑπῆρξεν ἔνδοξον· καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν ἀνάβασιν μεταχειρίζονται τὸ σχοινίον καὶ τὸ καλάθιον, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Βαρλαάμ, οἱ μοναχοὶ ἔχουσι καὶ ἕτερον τρόπον συγκοινωνίας καὶ εὐκολώτερον, διότι δὲν διέρχονται διὰ τῶν ἀτραπῶν ἀλλ' ἀναρριχῶνται ἐπὶ τοῦ γειτνιάζοντος ὄρους, ἐκ τῶν ὀροπεδίων τοῦ ὁποίου τὸ ἓν εἶναι πλησιέστατον πρὸς τὴν κορυφήν, ἐφ' ἧς κεῖται τὸ μοναστήριον· οὕτως οἱ μοναχοὶ διέρχονται τὸ διάστημα τὸ χωρίζον τὸ ὀροπέδιον ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου των ἐπὶ μικρᾶς ἐναερίου γεφύρας, ἣν εὐκόλως δύνανται ν' ἀποσύρωσι. Δώδεκα ἢ δεκαπέντε μοναχοὶ κατοικοῦσι τὸ μοναστήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἄλλο ἄξιον προσοχῆς περιέχει εἰμὴ ναόν τινα καὶ τοῦτον οὐχὶ πολὺ ἀξιοθέατον. Ἡ μονὴ αὕτη εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ

Πατριάρχου καὶ τῶν Ἐπισκόπων· ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῇ αὐστηροτέρα ἡ τάξις ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις μοναῖς. Ἴσως ἕνεκα τοῦ προνομίου, ὅπερ ἔχει, κατωρθώθη νὰ διατηρηθῶσιν ἐν αὐτῇ πλείονες κληρικοί.

Ἀπεφάσισα νὰ διαθέσω τὴν δευτέραν ἡμέραν εἰς ἐπίσκεψιν ἑνὸς τῶν τεσσάρων μικρῶν μοναστηρίων. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ἡ μικρά μας συνοδεία ἐξῆλθε καὶ πάλιν ἐκ τῆς Καλαμπάκας καὶ ἤρχισε βαδίζουσα ἐπὶ ἄλλης ὁδοῦ διὰ τῶν κρυσφυγέτων· εἰσεδύσαμεν δὲ μεταξὺ τῶν βράχων δι' ἀτραπῶν δυσβάτων. Ἐν τῇ στενωπῷ, τῇ κεχαραγμένῃ ἐντὸς τοῦ λιθίνου τούτου λαβυρίνθου, ἡ σκιὰ τῶν γιγαντίων βράχων ἦτο ὡς νὺξ σκοτεινή, ἀλλὰ κατὰ διαστήματα ἔλαμπε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας διὰ τῶν ἀνοικτῶν διόδων. Αἱ ἀντιθέσεις αὗται τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους ἐπέβαλλον σιγὴν καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀγρίαν μὲν ἀλλὰ μεγαλοπρεπῆ ταύτην φύσιν.

Ἐξελθόντες τῶν στενωπῶν τούτων ἤλθομεν ἐνώπιον μαγευτικοῦ βράχου, ἐφ' οὗ εἶναι ἐκτισμένον μοναστήριον, ὁ Ἅγιος Νικόλαος. Ἤδη ἡ ἄνοδος ἦτο εὐκολωτέρα, καίτοι παρέστη ἀνάγκη, ὅπως ὁ διερμηνεύς μου καὶ ἐγὼ βαδίσωμεν ἐπὶ ὁδοῦ ἀνωμάλου διακοπτομένης συχνάκις ὑπὸ κλιμάκων ἀκατεργάστων, τῶν μὲν φυσικῶν, τῶν δὲ ὁπωσδήποτε λαξευθεισῶν ὑπὸ χειρὸς ἀνθρώπου. Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς ὕψος τι κατεβίβασαν κλίμακα, δι' ἧς ἠδυνήθημεν ν' ἀνέλθωμεν εἰς μέρος ἐπίπεδον, ὅπου εὕρομεν μικρὸν σπήλαιον· διελθόντες τοῦτο ἀπηντήσαμεν μικρὰν ὁδὸν καὶ κλίμακα, δι' ἧς ἐφθάσαμεν εἰς τὴν μονήν. Ὑπὸ ξυλίνην στοάν, ὅπου εἴδομεν ἴχνη ζωγραφικῆς, μὲ ὡδήγησαν πρὸς τὸν ἡγούμενον, ὃν εὗρον καθήμενον ἐν τῷ μέσῳ τεσσάρων μοναχῶν· οὗτοι ἦσαν οἱ μόνοι οὓς περιεῖχεν ἡ μονή. Ἐκάθηντο ἐπὶ ψαθῶν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ βράχου καὶ ἐρρόφων καφὲν καπνίζοντες· ἡ ὥρα αὕτη ἦτο ἡ τῆς ἀναπαύσεως· ἀλλὰ μήπως δι' αὐτοὺς ὅλαι αἱ ὧραι τῆς ἡμέρας δὲν ἦσαν ὧραι ἀναπαύσεως; Ὁ σεβάσμιος γέρων μοὶ προσέφερε καφὲν καὶ καπνοσύριγγα καί μοι προέτεινε νὰ μὲ συνοδεύσῃ ὅπως ἴδω πᾶν ὅ,τι ἐσώζετο ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ζητῶν συγγνώμην ἐπὶ τῇ πενίᾳ τῆς κοινότητος καὶ τῇ φθορᾷ τῶν τοίχων τῆς μονῆς.

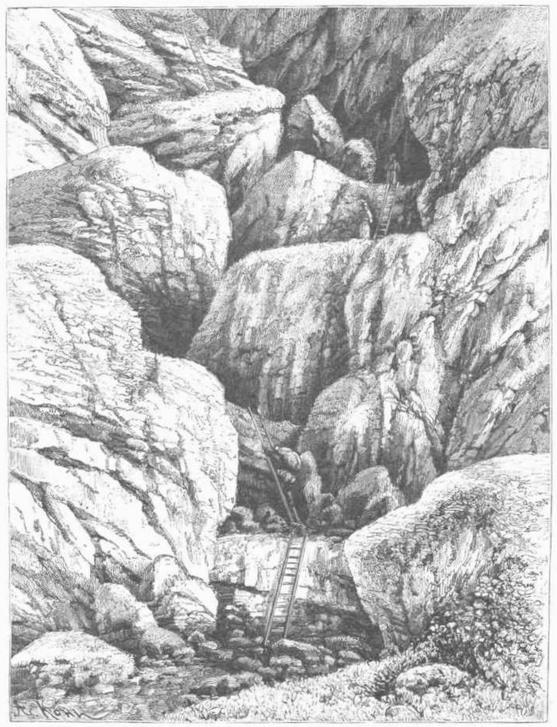

ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ. ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΔΙΑ ΚΛΙΜΑΚΩΝ.

Πράγματι γυμνὴ παρίστατο ἡ πενία· ἡ ἐκκλησία μόλις ἵστατο ὀρθή· μόνον μικρόν τι παρεκκλήσιον διετηρεῖτο ἀκόμη κάπως. Καταθέσας τὸν ὀβολόν μου εἰς τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας ἀπεμακρύνθην οἰκτείρων τὴν τοιαύτην κατάστασιν.

Ἀπὸ τῆς ἐπισκέψεως ἐκείνης παρῆλθον ἤδη ἰκανὰ ἔτη. Τί ἀπέγεινε τὸ πενιχρὸν ἐκεῖνο ἀναχωρητήριον; Ἐπιστέφει ἄρά γε ἀκόμη τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, ὡς καὶ τὰ ἄλλα;

Διερχόμενοι ἐνώπιον ἄλλης μικρᾶς μονῆς ἀπεπειράθημεν ν' ἀναβῶμεν ἀναρριχώμενοι ἐπὶ τοῦ βράχου, ἀλλὰ τοῦτο ἀπέβη ἡμῖν ἐντελῶς ἀδύνατον.

Τέλος εἶχον ἴδει τὰ μοναστήρια τῶν Μετεώρων· δὲν ὑπῆρχε πλέον λόγος νὰ παρατείνω τὴν διαμονήν μου ἐν Τρικκάλοις· διὸ καὶ δὲν ἐβράδυνα ν' ἀπέλθω ἐκεῖθεν, ἵνα ἐξακολουθήσω τὴν περιοδείαν μου διὰ μέσου τῶν ὡραίων πεδιάδων τοῦ Ἀσπροποτάμου καὶ τῆς Ἄρτης.

Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται νὰ περιγράψω μεγάλα τινὰ καὶ πλούσια μοναστήρια, ἀκμάζοντα ἔτι εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ὀλύμπου. Μοὶ ὑπέδειξαν τὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου παρὰ τὴν μικρὰν πόλιν Τσαρίτσαιναν εἰς ἀπόστασιν δύο λευγῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρέων· εἶναι τοῦτο μικρὸν βουλγαρικὸν μοναστήριον, ὅπου κατοικεῖ, ὡς λέγουσι, γέρων τις, Ἕλλην μοναχός.

Πλησίον τῆς Ἐλασσῶνος ὑψοῦται ὁ λόφος ἐφ' οὗ εἶναι ἀνεγηγερμένον τὸ μέγα μοναστήριον τῆς Παναγίας, ὑποκείμενον εἰς τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατέχον 17 μεγάλα κτήματα (τσιφτλίκια). Δὲν εἶναι ἀκριβῶς Μετέωρον, ἀλλ' ὁ λόφος ἐφ' οὗ κεῖται εἶναι ὑψικόρυφος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπομεμονωμένος διὰ ἀποτόμου κατωφερείας ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ βαθείας φάραγγος.

Ἀνερχόμενός τις ἀπὸ τοῦ Μαλαθρίου παρὰ τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς τὸν Ὄλυμπον φθάνει ἐντὸς τῆς ἡμέρας εἰς περιώνυμον μοναστήριον, τὸ τοῦ Ἁγ. Διονυσίου, κεκρυμμένον ἐντὸς χαράδρας. Περίεργον ἀληθῶς! Τὸ μοναστήριον τοῦτο εἶναι πλουσιώτατον· ἔχει ἀμπελῶνας, ἀγροὺς εὐφόρους, ὑδραυλικοὺς πρίονας διὰ τὴν ἐκκοπὴν τῶν ξύλων, καὶ ἐκτεταμένα κτήματα· καὶ ὅμως δὲν σύγκειται εἰμὴ ἐκ 10 μοναχῶν. Ἡ μονὴ αὕτη συνδέεται διὰ τῆς παραδόσεως πρὸς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς περιεργείας μου. Ἀνηγέρθη ὑπὸ μοναχοῦ τινος τοῦ Μετεώρου περὶ τὸν 12ον αἰῶνα. Ὁ μοναχὸς οὗτος, ἅγιος Διονύσιος, τιμᾶται πολὺ ἔν τε τῇ Θεσσαλίᾳ καὶ τῇ Μακεδονίᾳ καὶ διηγοῦνται περὶ αὐτοῦ ὅτι μετήνεγκεν ἐκεῖ ἀπὸ τῆς Θηβαΐδος τῆς Στάγης θαυμασίαν τινὰ δύναμιν. Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ὁ Ἅγιος ἀναβαίνων εἰς τὸ μοναστήριον εἶχεν ἀφήσει τὸν ἵππον του ἐλεύθερον ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ, ἄρκτος ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ τὸν κατασπαράττῃ. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἔσπευσε πολὺ βραδέως πρὸς σωτηρίαν του, ἔλαβε τότε τὴν ἱπποσκευὴν τοῦ ἀθλίου του ζώου, τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῶν νώτων τῆς ἄρκτου καὶ μετεχειρίσθη ἀκινδύνως τὸ ἄγριον θηρίον ὅπως ἀναβῇ εἰς τὴν μονήν. Ἀπὸ τοῦ συμβάντος τούτου ὅλα τὰ κακοποιὰ ζῶα τῶν μερῶν ἐκείνων ἔσπευσαν νὰ μεταναστεύσωσι φοβούμενα μὴ ὑποβληθῶσιν εἰς ὑπηρετικὰς ἐργασίας.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΟ ΆΣΜΑ ΤΟΥ ΧΙΑΒΑΘΑ.

(συνέχεια· ὅρα προηγ. τεῦχος.)

"Μειδιῶν ἐνεφανίσθη
Ὁ γεννήτωρ τοῦ Ὀσσαίου
Μὲ τὴν ἀργυρᾶν του κόμην,
Μὲ τὸ καθαρόν του βλέμμα,
Κ' εἶπε· Τέκνον μου, Ὀσσαῖε,
Κρέμασέ το τὸ κλωβίον
Τὸ ὁποῖον φέρεις τοῦτο
Μ' ὅλα τὰ πτηνὰ ἐντός του
Εἰς τοῦ οἴκου μου τὴν θύραν.

"Ὁ Ὀσσαῖος τὸ κλωβίον
Τὸ κρεμᾷ παρὰ τὴν θύραν.
Καὶ ὁ ἄρχων τοῦ Ἑσπέρου,
Ὁ πατήρ του, γλυκεῖς λόγους
Τῷ ἀπέτεινεν· Ὀσσαῖε,
Φίλον τέκνον, σ' ἐλυπήθην,
Καὶ νεότητα καὶ κάλλος
Παρεχώρησά σοι πάλιν.
Τοὺς χλευάσαντάς σε ὅλους,
Ὅταν ἦσο πτωχὸς γέρων,
Ἐτιμώρησα δεόντως,
Εἰς πτηνὰ μεταμορφώσας
Τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας,
Οἵτινες τὴν σὴν καρδίαν
Τὴν καλὴν δὲν ἐξετίμων,
Καὶ ἠγνόουν ὅτι εἶσαι
Ἡ ἀθάνατος νεότης.
Μόνον ἡ πιστὴ Ὀδήνη
Σὲ ἠγάπησεν ἀδόλως.

"Εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖ κάτω,
Εἰς τὸ ἄστρον, τὸ ὁποῖον
Φέγγ' ἐν μέσῳ τῆς ὁμίχλης,
Τοῦ κακοῦ τὸ μαῦρον Πνεῦμα
Ζῇ, ὁ μάγος ὁ Βαθῆνος,
Ὁ ὁποῖος εἰς πρεσβύτην
Σὲ μετέβαλεν, Ὀσσαῖε.
Πρόσεχε μὴ σὲ προσβάλλουν
Αἱ ἀκτῖνές του· ἐκπέμπουν
Κεραυνοὺς καὶ μαγευμένα
Εἶναι ὅλα των τὰ βέλη.

"'Εν γαλήνῃ καὶ εἰρήνῃ
Ἐπὶ ἔτη ὁ Ὀσσαῖος
Ἔζησε μὲ τὸν πατέρα
Εἰς τὸν ἤρεμον ἀστέρα·
Ἐπὶ ἔτη τὸ κλωβίον
Μὲ τὰς ἀργυρᾶς του ῥάβδους
Πρὸ τῆς θύρας τῆς καλύβης
Κρεμασμένον ἐτηρεῖτο.
Ἡ καλή, πιστὴ Ὀδήνη
Ἔτεκεν υἱὸν ὡραῖον,
Ὡς ἡ μήτηρ του ὡραῖον.
Τολμηρὸν ὡς ὁ πατήρ του.

"'Ανεπτύχθη τὸ παιδίον,
Κ' ὁ πατήρ του μικρὰ τόξα
Κατεσκεύαζε καὶ βέλη,
Καὶ ἀνοίγων τὸ κλωβίον
Τὸν υἱόν του παρεκίνει
Νὰ κτυπᾷ πρὸς τὸ κλωβίον,
Τὰ πτηνὰ νὰ σημαδεύῃ.
Καὶ ἐπέτων γύρω γύρω
Τὰ πτηνά, καὶ τὸ ἑσπέρας
Τᾷσματά των ἐκελάδουν,
Ἡ δὲ λάμψις τῆς ἑσπέρας
Τὰ πτερὰ αὐτῶν ἐχρύσου.
Καὶ τὸ τέκνον τοῦ Ὀσσαίου
Κυνηγὸς μικρός, γενναῖος,
Μὲ τὸ τόξον εἰς τὰς χεῖρας
Σημαδεύει, καὶ τὸ βέλος
Φεύγει κομιστὴς θανάτου.
Καὶ πληγὲν θανατηφόρως
Ἓν πτηνὸν ἐμπρός του πίπτει.

"Πλήν, ὦ θαῦμα! Ἔμπροσθέν του
Τὸ πτηνὸν δὲν βλέπει πλέον.
Καλὴν βλέπει νέαν κόρην
Μὲ τὸ βέλος εἰς τὸ στῆθος.
Ὅτε δ' ἔδρεξε τὸ αἷμα
Τὸν ἀγνὸν αὐτὸν ἀστέρα,
Ἡ μαγεία διελύθη,
Καὶ ὁ τολμηρὸς τοξότης
Ὡς φερόμενος ἠσθάνθη
Ἀπὸ χεῖρας ἀοράτους
Διὰ τοῦ κενοῦ αἰθέρος,
Καὶ ὡς πίπτων διὰ μέσου
Τῶν νεφῶν καὶ τῆς ὁμίχλης.

"Εἶδε πίπτοντα κατόπιν
Τὰ πτηνὰ τὰ φεγγοβόλα,
Πτερυγίζοντα, πετῶντα
Ὡς τοῦ φοινικόπουλου φύλλα·
Εἶδε πίπτοντα τὸν οἶκον
Μὲ τὰς ἀργυρᾶς δοκούς του,
Μὲ τὴν λάμπουσάν του στέγην
Ὡς χρυσῶν ἐντόμων νῶτα.
Καὶ βραδέως μὲ τὸν οἶκον
Ἔπεσεν ἐπὶ τῆς νήσου
Μὲ τὸν εὐλαβῆ Ὀσσαῖον
Κ' ἡ καλή, πιστὴ Ὀδήνη.

*

"Μετεβλήθησαν καὶ πάλιν
Τὰ πτηνὰ ἐκεῖνα ὅλα,
Κ' ἔλαβον μορφὴν ἀνθρώπων,
Οὐχὶ ὅμως ὡς τὸ πρῶτον·
Ἔμειναν μικρὸς λαΐσκος,
Ἔμειναν ὡς οἱ πυγμαῖοι,
Καὶ εἰς θερινὰς ἑσπέρας
Εἰς τὴν λάμψιν τοῦ Ἑσπέρου,
Ὅλ' ἐχόρευον ἐν κύκλῳ
Εἰς τὴν νῆσον τὴν θραχώδη
Κι' εἰς τὴν ὄχθην τὴν ἀμμώδη.

"'Εν νυξὶ γαληνιαίαις
Λάμπων φαίνεται τὸ θέρος
Ὁ οἰκίσκος των ἀκόμη·
Ὁ δὲ ἁλιεὺς ἀκούει
Τὰς φωνὰς των τὰς εὐθύμους,
Καὶ χορεύοντας τοὺς βλέπει
Εἰς τὴν λάμψιν τῶν ἀστέρων."

'Αφ' οὗ εἶχε τελειώσει
Τὸ ὡραῖον παραμύθι,
Πρὸς τὸ πλῆθος ὁ Ἰάγος
Στρέψας τῦμματά του, εἶπεν·
"Εἶναι ἄνθρωποι μεγάλοι,
Καὶ ἐγνώρισα τοιούτους,
Οὓς ἐχλεύαζεν ὁ κόσμος
Ἄδικα παραγνωρίζων.
Ἐκ τοῦ μύθου τοῦ Ὀσσαίου
Μάθετε, ἀκροαταί μου,
Τίς τῶν χλευαστῶν ἡ τύχη!"

Οἱ προσκεκλημένοι ὅλοι
Μ' εὐχαρίστησιν τὸν μῦθον
Ἠκροῶντο, κ' ἐπευφήμουν,
Ψιθυρίζοντες ἀλλήλοις·
"Μήπως ἑαυτὸν ὁ Ἰάγος
Ἐννοεῖ, κι' ἡμᾶς συγκρίνει
Πρὸς τοὺς θείους καὶ τὰς θείας
Τοῦ τεκνίου τοῦ Ὀσσαίου;"

Καὶ ὁ Χιβιάθος πάλιν
Ἄσμα ἔψαλλεν ἀγάπης,
Ἄσμα τρυφερόν, ὡραῖον,
Τὸ παράπονον τῆς κόρης
Εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ φίλου,
Τοῦ 'Αλγόκη, ἐραστοῦ της.

"Ὅταν φεῦ! τὸν ἐρωμένον
Τὸν καλόν μου ἐνθυμοῦμαι, [8]
Ἡ καρδία μου δακρύει,
Ὦ 'Αλγόκη, θησαυρέ μου!

"Οἴμοι! ὅταν ἀνεχώρουν,
Ἔθεσας εἰς τὸν λαιμόν μου
Τὸ ὡραῖον κόσμημά μου,
Ὦ 'Αλγόκη, θησαυρέ μου!

"Καὶ μοὶ εἶπες· Ἀχ! μαζύ σου
Εἰς τὴν χώραν σου νὰ ἔλθω!
Μετὰ σοῦ νὰ ἔλθω ἄφες,
Ὦ 'Αλγόκη, θησαυρέ μου!

"Φεῦ! μακράν, σοὶ εἶπον τότε,
Μακρὰν εἶναι ἡ πατρίς μου·
Ἀχ! πολὺ μακράν, ὦ φίλε.
Ὦ 'Αλγόκη, θησαρέ μου!

"Ὅταν δὲ ἀναχωροῦσα
Κ' ὄπισθεν στραφεῖσα σ' εἶδον,
Μὲ προσέβλεπες μὲ πόθον,
Ὦ 'Αλγόκη, θηραυρέ μου!

"Ἵστασο παρὰ τὸ δένδρον
Τὸ πεσὸν ἐκ τῆς θυέλλης,
Τὸ κρεμάμενον 'ς τὸ ὕδωρ,
Ὦ 'Αλγόκη, θησαυρέ μου!

"Οἴμοι! ὅταν σ' ἐνθυμοῦμαι,
Σὲ τὸν φίλον ἐραστήν μου,
Ἡ καρδία μου δακρύει,
Ὦ 'Αλγόκη, θησαυρέ μου!" —

Οὕτως ἐτελέσθ' ὁ γάμος
Τοῦ καλοῦ μας Χιαβάθα·
Ὁ χορὸς τοῦ Γεναδίζη,
Καὶ ὁ μῦθος τοῦ Ἰάγου,
Καὶ τοῦ Χιβιάθου ἆσμα·
Οὕτως ἔληξε τὸ γεῦμα.
Οἱ προσκεκλημένοι ὅλοι
Ἀνεχώρησαν εὐθύμως,
Κ' εὐτυχῆ τὸν Χιαβάθαν
Μὲ τὴν νύκτα καὶ τὴν νύμφην
Μινεχάαν του ἀφῆκαν.

---

8 'Οταν φεῦ! τὸν ἐρωμένον . . ." Τὸ πρωτότυπον τοῦ ᾄσματος τούτου εὕρηται ἐν τῇ Συλλογῇ Θνεύτᾳ, σελ. 15.

(ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΟΛΑΝΤΗ.

Διήγημα A. J. MORDTMANN.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Δὲν ὑπάρχει δι' ἐμὲ ἐν οἱᾳδήποτε ὥρᾳ τοῦ ἔτους διαμονὴ τερπνοτέρα τῆς ἐν τῷ μεγάλῳ ἀναγνωστηρίῳ τῆς δημοσίας τοῦ Ἀμβούργου βιβλιοθήκης. Ἐν Ἀμβούργῳ εἶχον διανύσει τὰ γυμνασιακὰ μαθήματά μου καὶ συχνάκις ἐπεσκεπτόμην μετὰ ταῦτα τὴν βιβλιοθήκην, ἔνθα τὸ μὲν θέρος ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο δροσερὰ καὶ τερπνή, τὸν δὲ χειμῶνα θερμὴ καὶ εὐχάριστος. Πρὸς τούτοις καὶ οἱ ὑπάλληλοι βλοι ἦσαν εὐγενεῖς καὶ πρόθυμοι, ἀπὸ τοῦ λογίου προϊσταμένου μέχρι τοῦ τελευταίου κλητῆρος. Ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ τούτῳ διηρχόμην τὰς πλείστας ὥρας τῆς σχολῆς μου καθ' ὅσον μάλιστα καὶ ἡ κατοικία μου δὲν ἦτο μακράν. Τὴν ἕξιν ταύτην διετήρησα καὶ ἀφ' οὗ ἀποπερατώσας τὰς σπουδάς μου προσελήφθην βοηθὸς διδάσκαλος ἐν τῷ γυμνασίῳ, ἐν ᾧ ἄλλοτε ὑπῆρξα μαθητής.

Ἐν θερινῇ ἡμέρᾳ ἐκαθήμην ποτὲ παρὰ τὴν μεγάλην τοῦ ἀναγνωστηρίου τράπεζαν καὶ ἐμελέτων τὸ λαμπρὸν σύγγραμμα τοῦ STACKELBERG περὶ τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἤμην κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ὁ μόνος ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ εὑρισκόμενος ἀναγνώστης καὶ μ' εὐχαρίστησιν ἐγευόμην τῆς ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως ἐν τῇ εὐαέρῳ ταύτῃ αἰθούσῃ μακρὰν τῆς τύρβης καὶ τοῦ ἀφορήτου καύσωνος τῶν ὁδῶν. Αἴφνης ἠσθάνθην ὡς ῥεῦς εἰς τὰ νῶτα· ἐστράφην, ἡ θύρα εἶχεν ἀνοιχθῆ, καὶ εἶδον εἰσερχόμενον δήματι βραδεῖ καὶ ἡσύχῳ ἄνδρα ὑψηλοῦ ἀναστήματος, εὔρωστον, ἀλλὰ κάτωχρον τὴν ὄψιν. Ὁ Κύριος οὗτος ἐκάθησεν ἀπέναντί μου παρὰ τὴν τράπεζαν. Ἐγὼ ἐγνώριζον καὶ τοὺς τακτικοὺς καὶ τοὺς σποραδικοὺς φοιτητὰς τῆς βιβλιοθήκης· ἀλλ' αὐτὸν τὸν κύριον οὐδέποτε εἶχον ἴδει πρότερον. Καθήσας μ' ἐχαιρέτησε δι' ἐλαφρᾶς κινήσεως τῆς κεφαλῆς, μεθ' ὃ ἤρχισε νὰ φυλλολογῇ ἐντὸς ὀγκώδους βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἀγνοῶ πῶς εἶχε περιέλθει εἰς χεῖράς του, διότι ὁ ὑπάλληλος οὐδὲ εἶχε παρατηρήσει τὸν εἰσελθόντα καὶ ἐκάθητο δεδυθισμένος εἰς τὴν γραφικήν του ἐργασίαν. Ἠπόρουν, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποθέσω ὅτι ὁ κύριος οὗτος εἶχε μεταφέρει τὸ βιβλίον τοῦτο σχήματος μεγάλου φύλλου. Περίεργος ἔρριψα τὸ βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ εἶδον ὅτι ἦτο σύγγραμμα πολυτελέστατον περιέχον πολλὰς κεχρωματισμένας εἰκόνας, περιστανούσας, ὡς μοὶ ἐφαίνετο, Ἰνδούς. Ὑπέθεσα ἑπομένως ὅτι ἦτο τὸ γνωστὸν σύγγραμμα τοῦ Κάτλιν περὶ Ἰνδιῶν. Ὁ ξένος εἶδε τὸ βλέμμα μου καὶ ὡς νὰ εἶχεν ἐννοήσει τὰς σκέψεις μου ὤθησε πρὸς ἐμὲ τὸ βιβλίον δεικνύων μοι διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου του μίαν τῶν κατ' ἐξοχὴν ἐπιτυχῶν εἰκόνων. Παρίστα ἡ εἰκὼν αὕτη δύο πρόσωπα, ἄνδρα λευκόχρουν φοροῦντα στολὴν κυνηγοῦ τῶν Ἡνωμένων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν, καὶ νέαν κόρην, ἥτις κατὰ τὸ καθαρὸν καὶ φαιόχρουν τοῦ προσώπου της εἶχε τὸν τύπον τῶν τέκνων ἐκείνων τῶν μικτῶν γάμων, τὰ ὁποῖα διατηροῦσιν ἰδιάζουσαν καλλονήν. Οἱ βαθεῖς αὐτῆς, μέλανες καὶ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ λεπτὰ παρθενικὰ χαρακτηριστικά της ἐνεποίησαν τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς ἐμέ, ὥστε δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποχωρισθῶ ἀπὸ τῆς θέας τῆς εἰκόνος. Ἠθέλησα τέλος νὰ ἐπιστρέψω τὸ βιβλίον εἰς τὸν Κύριον, ἀλλ' ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς μου δὲν τὸν εἶδον πλέον — εἶχεν ἀναχωρήσει ἀθορύβως ὅπως εἰσῆλθε, σχεδὸν δ' εἰπεῖν εἶχε γείνει ἄφαντος. Τότε μόλις μοὶ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον καὶ πρότερον εἶχον παρατηρήσει, ὅτι ὁ παρὰ τὴν κόρην παριστανόμενος ἐν τῇ εἰκόνι ἀνὴρ εἶχε καταπληκτικὴν πρὸς τὸν ξένον ὁμοιότητα.

Πάλιν ἔφερα τὸ βιβλίον πλησίον μου διὰ νὰ ἴδω τὴν εἰκόνα, ἀλλά, ἀπολέσας φαίνεται τὴν σελίδα, δὲν ἠδυνήθην νὰ τὴν εὕρω. Ἤνοιξα τὴν προμετωπίδα, ἀνέγνωσα τὸν τίτλον. Παράδοξον! Δὲν ἦτο τὸ σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον ὑπέθετα, ἀλλ' ἄλλο βιβλίον, ἐν ᾧ τὴν προτεραίαν εἶχον ἴδει μελετῶντα ζωγράφον φίλον μου. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκειντο πολλὰ βιβλία — διηρεύνησα ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ πάλιν ἄνευ ἀποτελέσματος. Τὸ βιβλίον ἐκεῖνο εἶχε γείνει ἄφαντον.

— Ζητεῖτε τί; μὲ ἠρώτησεν ὁ γραμματεύς.

— Ναί, ἀπεκρίθην, ζητῶ τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ ἐκράτει ὁ κύριος, ὅστις ἐκάθητο ἀπέναντί μου — τὸ βιβλίον μὲ τὰς ἰνδικὰς εἰκόνας, πλὴν δὲν τὸ εὑρίσκω.

Ὁ γραμματεὺς μὲ προσέβλεψε μετ' ἀπορίας·

— Ποῖον κύριον λέγετε; Ὁ ζωγράφος εἶχεν ἀναχωρήσει ὅταν ὑμεῖς εἰσῆλθετε εἰς τὴν βιβλιοθήκην.

— Δὲν ἐννοῶ τὸν ζωγράφον, ἀλλὰ τὸν ὠχρὸν ἐκεῖνον κύριον, ὅστις ἐκάθητο πρὸ μικροῦ εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

Ὁ γραμματεὺς διηρεύνησεν ὅλα τὰ βιβλία.

— Ἐκτὸς τοῦ ζωγράφου καὶ ὑμῶν, εἶπεν, οὐδένα ἄλλον εἶδον σήμερον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. Σύγγραμμα περὶ Ἰνδιῶν δὲν μᾶς ἐζητήθη πρὸ ἑβδομάδων. Ἴσως ἕνεκα τοῦ καύσωνος — ἐκοιμήθητε ἐπὶ στιγμήν.

*

Καὶ ἐμειδίασεν ὁ γραμματεύς, ἐμειδίασα καὶ ἐγώ. Ἠσθανόμην πράγματι ὅτι ἡ παρατεταμένη ἀνάγνωσις μὲ εἶχε ζαλίσει ὀλίγον, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμούμην νὰ ἐκοιμήθην.

— Λάβετε τὴν καλωσύνην, εἶπον πρὸς τὸν γραμματέα, καὶ δόσατέ μοι τὸ σύγγραμμα τοῦ Κάτλιν περὶ Ἰνδιῶν.

Τὸ ζητηθὲν βιβλίον μοὶ ἐδόθη παραχρῆμα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἔλυσε τὴν ἀπορίαν μου. Ἐνθυμήθην ὅτι κατηγοροῦσι τὸν Κάτλιν ὡς παραστήσαντα ἐνίοτε τὰ ἀντικείμενα ὀλίγον φαντασιωδῶς καὶ ὡς δόσαντα αὐτοῖς ἰδανικὴν μορφήν. Ἀλλὰ τὸ σύγγραμμα δὲν περιεῖχεν οὐδὲ ἓν πρόσωπον ἔχον ὁμοιότητα τινὰ πρὸς τὴν ὡραίαν κόρην. Ἐγύρισα ὅλας τὰς σελίδας, παρετήρησα ὅλας τὰς εἰκόνας μίαν πρὸς μίαν, ἀλλὰ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην εἰκόνα δὲν εὗρον.

Πεπεισμένος ὅτι ὁ γραμματεὺς εἶχε δίκαιον καὶ ὅτι εἶχον κοιμηθῆ ἐπί τινας στιγμάς, ἀπῆλθον τῆς βιβλιοθήκης, ἀφ' οὗ τὸν παρεκάλεσα νὰ μοὶ κρατήσῃ ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ τὸ σύγγραμμα τοῦ Κάτλιν μέχρι τῆς ἐπιούσης.

Καὶ παράδοξον πρᾶγμα! Ἅμα τὴν ἐπιοῦσαν ἤνοιξα πάλιν τὸ βιβλίον, ἀμέσως ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι εὗρον τὴν εἰκόνα, ἣν τὴν προτεραίαν μοὶ εἶχε δείξει ὁ ξένος. Ἐδυθίσθην ἐκ νέου εἰς τὴν θέαν τῆς εὐειδοῦς ἐκείνης κόρης, ἀφ' ἧς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀφαιρέσω τὰ βλέμματά μου.

Ἦτο δυνατὸν τοιοῦτον πλάσμα νὰ ὑπάρχῃ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ἀρχαίας πλαστικῆς; Ἦτο ὀπτασία, ἢ πράγματι τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνος ἐκείνης ἔζη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ;

— Τί ἐπάθετε; μοὶ εἶπεν αἴφνης ὁ γραμματεύς· δὲν εἶσθε καλά; Εἶσθε τόσον ὠχρός!

Ἀνέβλεψα εἰς τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔφερα τὴν χεῖρά μου πρὸς τὴν κεφαλήν. Ἡ κεφαλή μου ἔκαιεν. Ἀπήντησα ὅμως εἰς τὸν γραμματέα ὅτι εἶμαι καλά, καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ τῷ δείξω τὴν εἰκόνα, ὅταν αὕτη πάλιν ἐξηφανίσθη ἐνώπιόν μου.

— Φίλε μου, μοὶ εἶπεν ὁ γραμματεύς· μελετᾶτε πολύ· τοῦτο σᾶς βλάπτει· φαίνεσθε πάσχων.

Περίεργος σύμπτωσις! Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας κατελήφθην ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, ὅστις μετ' ὀλίγον μεταβλήθη εἰς τυφοειδῆ πυρετόν, βασανίσαντά με ἐπὶ ἑβδομάδας.

Ὅταν πάλιν ἀνέλαβα ἐκ τῆς ἀσθενείας τὸ θέρος εἶχε παρέλθει καὶ ὁ χειμὼν ἐκάλυπτε διὰ τοῦ λευκοῦ αὐτοῦ μανδύου καὶ ἀγροὺς καὶ πεδιάδας. Ὁ ἰατρὸς μοὶ εἶχεν ἐμπιστεύσει πᾶσαν διανοητικὴν ἐργασίαν· διὸ καὶ περιωριζόμην εἰς τὴν ἐλαφρὰν μόνον ἀνάγνωσιν καὶ κυρίως εἰς τὰ μυθιστορήματα τοῦ COOPER, ἐν οἷς τοσοῦτον ἐπαγωγῶς ἐκτίθενται ὁ βίος καὶ αἱ τύχαι τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐκ τινος μικροῦ βιβλιοπωλείου ἐδανειζόμην τὰ ἀναγκαιοῦντά μοι βιβλία. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν μετέβην εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον ὁ ὑπάλληλος μοὶ εἶπεν ὅτι πρό τινων ἡμερῶν εἶχε ἔλθει κύριός τις, οὗ ἡ ὄψις ἐνεποίει κακὴν ἐντύπωσιν, ὅστις τῷ εἶπε νὰ μοὶ προσφέρῃ τοὺς ἀσπασμούς του καὶ νὰ μοὶ δώσῃ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἤθελε πολὺ μ' εὐχαριστήσει, διότι ἀναφέρετο εἰς εἰκόνα, ἣν ἄλλοτε εἶχον θαυμάσει.

Ἀμέσως ἐμνήσθην τοῦ ξένου τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης, μετὰ ὀραχεῖαν δὲ περιγραφὴν τοῦ βιβλιοπώλου ἐνόησα ὅτι αὐτὸς ἦτο πράγματι ὁ δοὺς τὸ βιβλίον.

Εὐκόλως δύναται πᾶς τις νὰ φαντασθῇ μὲ πόσην ἀνυπομονησίαν ἤνοιξα τὸ βιβλίον. Ἔφερε τὸν ἁπλούστατον τίτλον "Βάλδεμαρ". Συγγραφεὺς δὲν ἀνεφέρετο· τόπος ἐκδόσεως ὑπετίθετο ἡ Ἰένα. Διατί λέγω "ὑπετίθετο" καὶ διατί ἀπεφάσισα νὰ μεταφέρω ἐνταῦθα τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου ὁλόκληρον, θέλει φανερωθῆ ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ τόσον ἀλλοκότου ὅσον καὶ ἀληθοῦς διηγήματος τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δὲν ἦσαν λόγοι πολιτικοί, οὕτως ἔλεγε τὸ βιβλίον, δὲν ἦσαν κοινωνικοὶ περισπασμοὶ οἱ παρακινήσαντες ἕνα νέον Γερμανόν, ὃν θὰ ὀνομάσω Βάλδεμαρ, νὰ μεταναστεύσῃ ἐκ Γερμανίας εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ὁ Βάλδεμαρ ἐξκατέλιπε τὴν πατρίδα του διὰ λόγους ὅλως προσωπικοῦς. Ἀποπερατώσας τὰς πανεπιστημιακὰς σπουδάς του πρώτη του φροντὶς ἦτο νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν εἰλικρινέστερον τῶν φίλων του καὶ συμμαθητῶν του, Ἀδόλφον, νέον ἀνήκοντα εἰς μίαν τῶν καλλιτέρων καὶ πλουσιωτέρων τῆς πόλεως οἰκογενειῶν. Πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του τούτου εἰλκύετο ὁ Βάλδεμαρ καὶ ὑπὸ ἄλλου ἀκόμη αἰσθήματος. Ὁ Ἀδόλφος εἶχε δύο ἀδελφάς, ὧν ἡ πρεσβυτέρα, ἡ Ἀλίνη, ἐξῆσκει πρὸ καιροῦ ἤδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του. Ἡ Ἀλίνη ἦτο νεᾶνις εὐειδὴς καὶ εὔσωμος, ἂν καὶ εἶχεν εἰς τὰ χαρακτηριστικά της ψυχρόν τι καὶ συνεσταλμένον. Ἅμα ἰδὼν αὐτὴν ὁ Βάλδεμαρ ἐξελέξετο αὐτὴν ὡς τῆς καρδίας του τὸ ἴνδαλμα· ἠρᾶτο ὅμως αὐτῆς μυστικῶς. Ἀδηλον ἂν ἡ Ἀλίνη ἀνταπεκρίνατο εἰς τὴν συμπάθειαν ταύτην τοῦ νέου συμμαθητοῦ τοῦ ἀδελφοῦ της, διότι οὐδ' αὐτὸς ἐγνώριζέ τι περὶ τούτου.

Καὶ ἤδη μὲ πάλλουσαν καρδίαν ἐτράπη ὁ Βάλδεμαρ τὴν πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἔπαυλιν ἄγουσαν ὁδόν. Ἡ ὑποδοχή του ὑπῆρξεν ἐγκάρδιος καὶ ἐκ μέρους τοῦ φίλου του καὶ ἐκ μέρους τῶν γονέων του, ὁ δὲ Βάλδεμαρ εὐδαίμων μὲ τὸ αἴσθημά του ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους δὲν ἔπαυε βουκαλούμενος ὑπὸ τῶν λαμπροτέρων τοῦ μέλλοντος ὀνείρων. Μετὰ ἑκάστην ἐπίσκεψίν του εἰς τὴν φιλόξενον ἔπαυλιν γλυκύτερον τῷ προσεμειδία ἡ τύχη καὶ διακαέστεροι ἐγένοντο οἱ πόθοι του.

(Ἕπεται συνέχεια.)

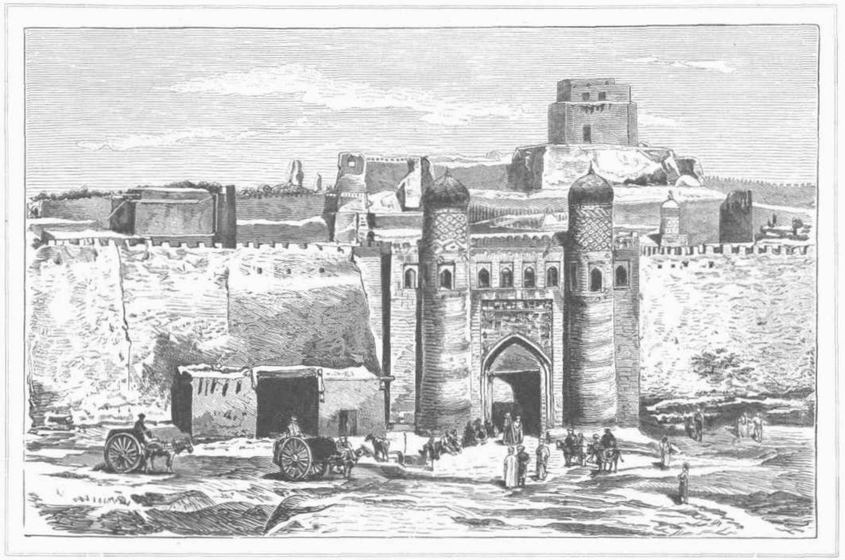

Η ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΧΙΒΑΣ.

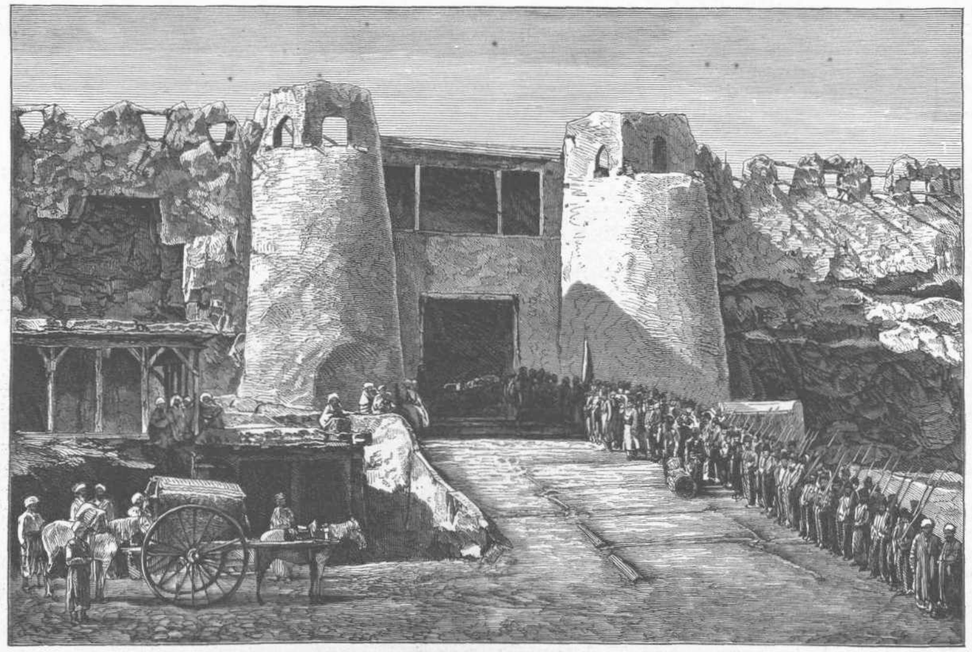

Η ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΒΟΧΑΡΑΣ.

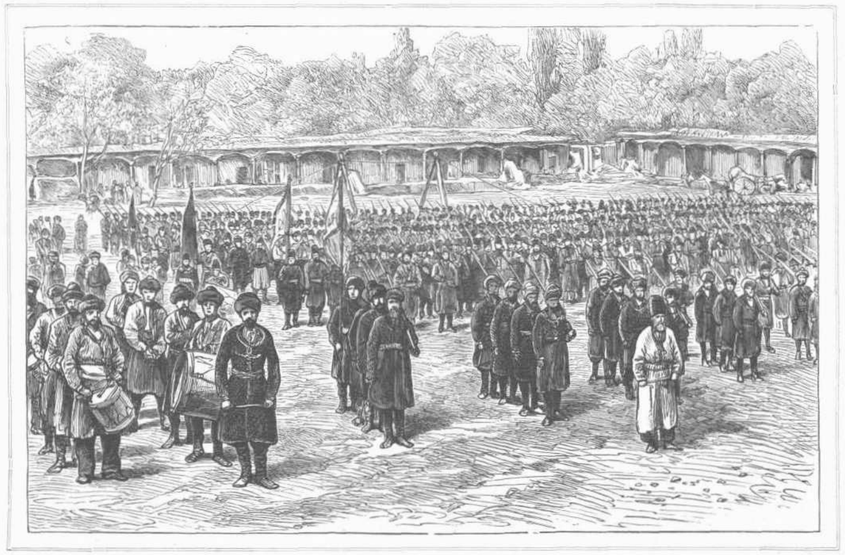

ΒΟΧΑΡΙΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΓΥΜΝΑΖΟΜΕΝΟΙ.

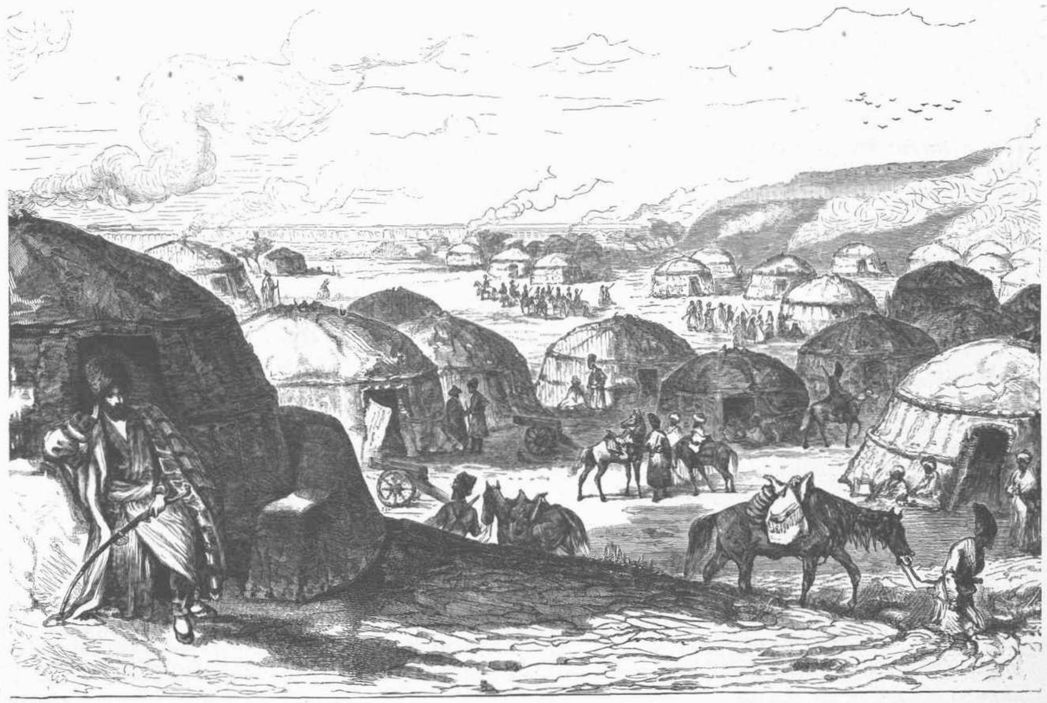

Η ΠΟΛΙΣ ΜΕΡΒ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΔΕΝ ΛΗΣΜΟΝΩ.

Ἐὰν ἡ αὔρα τῆς αὐγῆς
νὰ παίξῃ ἀπαυδήσῃ
μὲ τὰς μυρσίνας, κι' ἡ Ἠὼς
τὸν Φοῖβον λησμονήσῃ,
ἐγὼ — ἐκτὸς ἂν σβύσω —
δὲν θὰ σὲ λησμονήσω.

Ἂν λησμονήσ' ἡ ἀηδὼν
τὸ ᾄσμά της νὰ ψάλλῃ,
τὸ ῥόδον εἰς τὸ φίλημα
τοῦ Φοίβου ν' ἀναθάλλῃ,
ἐγὼ — ἐκτὸς ἂν σβύσω —
δὲν θὰ σὲ λησμονήσω.

Τὸν ἥλιον ἂν μελανὸς
μανδύας περιβάλλῃ,
ἂν λησμονήσῃ νὰ φιλῇ
τὸ κῦμα τ' ἀκρογιάλι,
ἐγὼ — ἐκτὸς ἂν σβύσω —
δὲν θὰ σὲ λησμονήσω.

Ἂν σταματήσῃ προχωροῦν
τοῦ ποταμοῦ τὸ ῥεῦμα,
ἂν μοῦ ταράξῃ Ἐριννὺς
τὴν κεφαλήν, τὸ πνεῦμα,
καὶ τότ' — ἐκτὸς ἂν σβύσω —
δὲν θὰ σὲ λησμονήσω.

Πυρκαϊὰ τὰ στήθη σου
πλὴν ἂν ἀνάψῃ ἄλλη,
φεῦ! νὰ σὲ σφίξ' ἂν πέπρωται
ἑτέρα τις ἀγκάλη —
Ὤ! τότε καὶ θὰ σβύσω
καὶ θὰ σὲ λησμονήσω!

Ν. Διβάρης.

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ.

Ἔτι ὡς χθὲς ἦτο παιδίον
μὲ τὴν χρυσῆ της κόμη λυτή,
εἰς κήπους ἔδρεπε ῥόδον καὶ ἴον,
κ' αἴφνης δὲν εἶνε πλέον αὐτή!
Ὁ κάλυξ ἤνοιξε τὰ πέταλά του,
τὸ ῥόδον ἔχυσε τὴν εὐωδιά,
κι' ὁ νεοσσὸς τἀδύνατά του
φτερούγια ἥπλωσε μὲ μιά.

Ν. Δόσιος.

ΜΥΘΟΣ ΚΡΙΛΩΦ.

Πετεινὸς καὶ μαργαριτάρι.

Μέσα σὲ κοπριᾶς σωρὸ
Ὁ πετεινὸς ἐσκάλεψε σπυρὶ μαργαριτάρι,
Καὶ λέγει μόνος· "Ἀπορῶ
Πῶς εἰς τὸ τιποτένιο αὐτὸ εὑρίσκουν τόση χάρι!
Δὲν εἶν' ἀνοησία τους νὰ τὸ τιμοῦνε τόσο;
Ἐγὼ τὴν μύτη μ' ἤθελα καλλίτερα ν' ἁπλώσω
Σὲ κριθαρόσπορο ποῦ ἂν δὲν ἔχῃ τόση λάμψι
Ἀξίζει ἕνας νὰ τὸ χάψῃ.

Καὶ ὁ ἀμαθὴς ἐπίσης τὴν ἰδίαν κρίσιν κάνει·
Ὡς μηδαμινὸν νομίζει ὅ,τι δὲν καταλαμβάνει.

Π. Α. Ἀξιώτης.

ΗΜΕΡΑ ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΙΑ

ἐν τῇ αὐτῶν

ΜΕΤΑΒΑΣΕΙ ΕΚ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

εἴς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν
καὶ
εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Ἱστορικὰ καὶ γλωσσολογικὰ σκιαγραφήματα

ὑπὸ

VICTOR HEHN.

Τρίτη ἐπηνωρθωμένη ἔκδοσις ἐξελληνισθεῖσα

ὑπὸ

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΖΩΜΑΡΙΔΟΥ.

Ὅτε ἡ μεγάλη τῶν Ἀρίων[1]) μετανάστασις παρέσχε ταῖς δύο τὸ θέατρον τῆς κλασσικῆς παιδείας γενομέναις ὕστερον χερσονήσοις τοὺς πρώτους κατοίκους εὐγενεστέρας φυλῆς, περὶ ὧν ἱστορικῶς γινώσκομεν, τότε ἦσαν αἱ χῶραι αὗται — οὕτω δυνάμεθα νὰ διανοηθῶμεν τὸ πρᾶγμα — κεκαλυμμέναι ὑπὸ πυκνοῦ καὶ δυσβάτου δρυμοῦ σκυθρωπῶν ἐλατῶν καὶ ἀειθαλῶν ἢ φυλλορρόων δρυῶν, σχεδὸν ὡς ὁ Ὅμηρος λέγει

> τὴν μὲν οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων
> οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν
> οὔτ' ὄμβρος περάσκε διαμπερές· ὡς ἄρα πυκνὴ
> ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἠλιθα πολλὴ

οἱ λαοὶ δὲ τῶν ἐπηλύδων, οἵτινες τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ἐπωνυμίαν σχόντες εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐνέπλησαν δόξης τὸν κόσμον, ἔζων τότε θηριωδῶς πρὸς ἡμινομαδικὴν τινὰ γεωργίαν τετραμμένοι, οἵαν καὶ νῦν ἔτι παρὰ τοῖς Βεδουίνοις καὶ τοῖς φύλοις ἐκεῖθεν τοῦ Βόλγα βλέπομεν ἰσχύουσαν. Ὅμως δὲ ἐκ ταύτης τῆς ἀγριότητος καὶ πνευματικῆς ἀμβλύτητος ἔμελλε νὰ ἐπεγείρῃ καὶ προαγάγῃ τὰ γραικοϊταλικὰ φῦλα εἰς ἀπέραντον στάδιον πολιτισμοῦ ἡ ἐπιμιξία αὐτῶν πρὸς τοὺς Σημίτας, φυλὴν εὐκίνητον παραβαλλομένην πρὸς τὴν βραδεῖαν ἰνδοευρωπαϊκὴν φύσιν, ἀφῃρημένων ἰδεῶν μεστήν, τεχνῶν πολλῶν ἔμπειρον καὶ ἄλλως πόρρω παιδείας ἤδη ἐλάσασαν. Σιδόνιοι Φοίνικες ἐπελθόντες μετὰ Καρῶν κατέσχον τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἴσως ἤδη ἐν τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἢ δεκάτῃ τρίτῃ ἑκατονταετηρίδι, ἦρξαν ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Ἀττικῇ (ἃς ἀναμνησθῇ τις τοὺς μύθους τῆς Εὐρώπης καὶ τὸν φόρον, ὃν ἐτέλουν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὴν Κρήτην), ἐπέβησαν ἐκ τῆς νήσου τῶν Κυθήρων, ἀρχαιοτάτου φοινικικῆς λατρείας τόπου, ἐπὶ τὴν ἀντικρὺ κειμένην Λακεδαίμονα, κατέλαβον τὴν Κόρινθον, ὅπου ἡ Ἀφροδίτη, ἡ φοίνισσα Ἀστάρτη, καὶ τὴν Ἦλιν, ὅπου ὁ Ἡρακλῆς, ὁ φοινικικὸς Μελικέρτης, ἔκπαλαι ἐτιμῶντο, ἐν ἐπικαιροτάτοις δὲ τόποις ἤγρευον πορφύραν καὶ ἐπετήδευον βαφικήν, ἐξώρυττον μέταλλα καὶ ἐποιοῦντο πρὸς τὰ ἄκακα τέκνα τῆς φύσεως, κύκλῳ τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν οἰκοῦντα, κερδαλέαν ἐμπορίαν, ἐν ᾗ ἡ ἀπάτη παρηκολούθει τὴν ἁρπαγήν. Τὸ μὲν παρὰ τῶν ἐπιχωρίων διδόμενον ἐν τῇ ἀνταλλαγῇ ταύτῃ ἦτο, ὡς εἰκός, ἡ πρόσοδος ἀπὸ τῶν ἀγελῶν καὶ δασῶν αὐτῶν, οἷον δέρματα, μαλλός, ξύλα, ἄγριον μέλι, βόες καὶ πρόβατα, ἐπὶ δὲ τούτοις εὔρωστοι νεανίαι καὶ εὔμορφοι νεάνιδες τ. ἔ. δοῦλοι καὶ δοῦλαι, τὸ λαμβανόμενον δὲ ποικίλον, ῥῶπος παντὸς εἴδους, οἷος ἑλκύει καὶ γοητεύει τοὺς ἀγρίους, ἀγαλμάτια καὶ θῆκαι ἐξ ὀρειχάλκου καὶ ὑέλου, ἕτοιμα φορέματα (χιτὼν καὶ tunica εἶναι φοινικικαὶ λέξεις) χάλκινα καὶ ὅλως μετάλλινα ἐργαλεῖα, μαχαίρια καὶ ὅπλα, παντοειδῆ χειρουργήματα, ἡ λίθινος οἰκοδομική, μυθικὰ διηγήματα, ἰδέαι θρησκευτικῆς συμβολικῆς καὶ σκληρὰ ἔθη θυσιῶν. Καὶ κατὰ μικρὸν συνανεμίχθη μὲν καὶ συνεχωνεύθη τὸ ξένον στοιχεῖον, ἀριθμητικῶς ὂν ἀσθενέστερον, μετὰ τῆς ἐθνότητος τῶν ἐγχωρίων καὶ ὡς ἰδιαιτέρα ὕπαρξις ἀπώλετο, ἐπέρρεον δὲ μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Δωριέων τολμηροὶ ἐξ Ἑλλάδος ἀποδημηταὶ ἐν συχναῖς θαλασσίαις στρατείαις ἀπὸ νήσου εἰς νῆσον μέχρι τῆς λυδικῆς καὶ καρικῆς ἀκτῆς κατοικίσαντες καὶ δὴ καταδουλωσάμενοι καὶ τὰς ποτε σημιτικὰς νήσους Κρήτην καὶ Ῥόδον, πλὴν ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐξώσεως ἢ ἐξομοιώσεως τῶν Φοινίκων δὲν ἐξηλείφθησαν καὶ πολλαὶ γνώσεις καὶ ἰδέαι, αἵτινες δι' αὐτῶν ἄλλοτε διεκομίσθησαν, ἀλλὰ διέμειναν ὡς σκοτεινὴ θρησκευτικὴ λατρεία καὶ τεχνικὸν πνεῦμα, οὗ ἡ γένεσις μετ' οὐ πολὺ ἦλθεν εἰς λήθην· οἷον τίς δύναται νὰ διακρίνῃ ἂν ἡ γνῶσις τοῦ κεραμεικοῦ τροχοῦ, τοῦ ἀτράκτου καὶ τοῦ ἱστοῦ μετήχθη ἐκ τῆς πρώτης πατρίδος ἢ προσῆλθε παρὰ τῶν Καρῶν καὶ Λυδῶν καὶ Φοινίκων, ἂν λέξεις, οἷαι χρυσός, χαλκός, μέταλλον,[2]) ἅτινα ἐν τῇ ἰνδογερμανικῇ συγγενείᾳ μετὰ βίας προσαρμόζονται, δὲν κατάγονται ἐξ ἐκείνης τῆς ἀρχαιοτάτης ἐπιμιξίας καὶ δὲν εἶναι λυδοφοινικικῆς γενέσεως, ὥσπερ σάκκος, κάδος καὶ ἄλλαι ἐμπορικαὶ ῥήσεις; Φοινικικὰ ἱερὰ παρελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ διεμορφώθησαν κατὰ μικρὸν ὑπὸ τοῦ ἐλευθέρου ἑλληνικοῦ πνεύματος οὐδέποτε δυνηθέντα νὰ ἀπολέσωσι τὴν πρώτην αὐτῶν φυσιογνωμίαν· ἀσιανὰ ἥμερα δένδρα καὶ πρὸ πάντων μάλιστα ἡ ἐλαία, ἡ ἄμπελος καὶ ἡ συκῆ ἐφυτεύθησαν ἐν τῇ νέᾳ πατρίδι, προσλαβούσῃ οὕτως ἀλλοίαν ὄψιν καὶ ἄλλην δίαιταν· διότι ἡ ἐλαία, τὸ δένδρον τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς θεᾶς τοῦ πνευματικοῦ φέγγους, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ σύμβολον τῆς εἰρήνης, ὁ δὲ οἶνος ἐποίησε τὸν τραχὺν γεωργὸν ἥπιον καὶ φαιδρὸν καὶ διέθηκεν αὐτὸν πρόθυμον πρὸς δραματικὰς ἑορτάς. Οὕτω δὴ τὰ εὐγενέστερα ἥμερα φυτὰ καὶ τὰ σπουδαιότερα κατοικίδια ζῷα, πλὴν τοῦ βοός, προβάτου καὶ κυνός, ἐδωρήθησαν ἐν τῇ περιόδῳ τῶν ἑκατονταετηρίδων ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ πρώτη ἡ Ἑλλάς, εἶτα δὲ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ἰταλία ἐνεδύθησαν πλαστικὴν ἤρεμον καὶ ἀειθαλῆ φυτείαν καὶ ἤδη ἐπὶ τῆς ἀρχαιότητος αὐτὸς ὁ φοῖνιξ δὲν ἔλειπε ὡς ζῶν μάρτυς τῆς παραδόξου ταύτης μεταμορφώσεως. Ἐκ τούτων δὲ πάνυ ὀρθῆ φαίνεται ἡ ἰδέα τοῦ Schelling εἰπόντος, ὅτι ἡ Εὐρώπη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἄκαρπον στέλεχος, ὅπερ ἐξημερώθη καὶ ἐξευγενίσθη, ἀφ' οὗ ἐνεκεντρίσθησαν ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἐκ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐπὶ δὲ τῆς ῥωμαϊκῆς κοσμοκρατορίας ὁ ἐκσημιτισμὸς οὗτος ἦτο τοιοῦτος, ὥστε ὁ Juvenalis περιαλγὴς ἐπὶ τούτῳ ἀλληγορικῶς λέγει ὅτι ὁ σύριος Ὀρόντας εἰσέβαλεν εἰς τὸν Τίβεριν. Ἡ Ἰταλία, λέγει ὁ Πλίνιος, ἐκόμισεν εἰς ἑαυτὴν ἅπαντα τὰ φυτὰ τῆς οἰκουμένης, τί μέλλει δὲ ἤδη νὰ ἔλθῃ ἢ τὸ μηδέν; Σαφέστατα κατὰ τὰς πρώτας ἑκατονταετηρίδας τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας τελεῖται ἀκατάσχετον καὶ ταχὺ τὸ ἔργον τῆς καταπτώσεως τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ κόσμου, ὅπερ, ὡς ἀνίατος νόσος, εἰς ἀποσύνθεσιν τέλος ἤγαγεν αὐτόν· ἤδη δὲ ἀπὸ τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ἵνα ἀποτελέσῃ τὴν φθορὰν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐπέπεσεν ἡ ἀραβικὴ θύελλα ἐπὶ τῆς Συρίας καὶ τῆς ἔτι ἀνθούσης βορείου ἀκτῆς τῆς Ἀφρικῆς· ἐν τῇ πρώτῃ μανίᾳ τοῦ Ἰσλὰμ ἦτο ὁ ὄλεθρος φοβερός, ἀλλὰ μετὰ τὸν πρῶτον φανατικὸν παροξυσμὸν ἐπολλαπλασίασαν οἱ Ἄραβες τὸ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος κληρονομηθὲν κεφάλαιον τοῦ πολιτισμοῦ διὰ πολυτίμων συμβολῶν, τῆς ναυτικῆς πυξίδος, τῶν καλουμένων ἀραβικῶν ἀριθμῶν, τῶν ἀρχῶν τῆς χυμικῆς καὶ τῆς φαρμακευτικῆς, διὰ πολλῶν νέων φυτῶν κτέ. Τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ κρατήσῃ δὲν ἠδυνήθη οὗτος ὁ πολεμικὸς καὶ πεπολιτισμένος λαός, εἰ καὶ τοῦτο δὲν θὰ ἔβλαπτε τὴν πεπτωκυῖαν πρωτεύουσαν καὶ ἡ ἐνίδρυσις αὐτῶν ἐν τῷ Λίγηρι ἤτοι τῇ ψυχρᾷ μέσῃ Εὐρώπῃ, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ ἔκβασις τῆς ἑκατὸν ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προφήτου αὐτῶν πρὸς Καρολον τὸν Μάρτελλον μάχης, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι διαρκῆς, ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἁπάσῃ τῇ βορείῳ Ἀφρικῇ, ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ, ἐπὶ τῆς Σαρδηνίας καὶ τῶν Βαλιαρίδων νήσων, ἐν τῇ Σικελίᾳ, Καλαυρίᾳ, Ἀπουλίᾳ καὶ τοῖς παραλίοις τῆς Ἀνατολῆς ἦρξαν οἱ Ἄραβες, ἐν δὲ ταῖς λαμπραῖς αὐλαῖς τῶν Καλιφῶν καὶ ὑπάρχων αὐτῶν ἤκμαζον ἐν ἐποχῇ γενικῆς βαρβαρότητος αἱ τέχναι καὶ ὁ πολιτισμός. Καὶ ἠφανίσθη μὲν ἡ ἀραβικὴ παιδεία ὡς ἐπεισόδιον, ἀλλὰ τὸ ἐξ αὐτῆς πορισθὲν ἀνεπτύχθη ἐν τῇ Δύσει καὶ ὅτε αἱ ἰταλικαὶ παράλιαι πόλεις ἀνέθαλον καὶ ὅτε ἡ πυρῖτις καὶ ὁ ἐκ λίνου χάρτης ἐξευρέθη, μετὰ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας βαρβαρότητος καὶ δεισιδαιμονίας ἤρξατο νέα ζωή, ἐν δὲ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ ἑκατονταετηρίδι ἦτο ἡ Ἰταλία πάλιν τόσον ἀκμαία, ὥστε διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἀρχαίας παιδείας ἀνέλαβε τὸν μῖτον, ὃν ἡ ἀρχαιότης ἀποκαμοῦσα εἶχε καταρρίψῃ. Καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲ δὲν ἦσαν λαὸς μόνον πορθῶν καὶ δῃῶν, ὡς οἱ Μογγόλοι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ὁποίων κατάκειται ἡ Ἀνατολὴ ὥς τις λιποψυχήσας καὶ δυσθανατῶν τραυματίας, ἀλλὰ ἐπόρισαν τῇ Εὐρώπῃ καί τινα ἀγαθά· ἦσαν φίλοι τῶν δένδρων καὶ μάλιστα τῶν ἀνθέων· ἐν τῷ βραχεῖ καὶ ὀξεῖ θέρει τοῦ Τουρκεστὰν θάλλουσιν ἐπὶ τῶν ξηρῶν καὶ σχεδὸν ἀδιαλείπτως ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένων ἐρήμων πεδίων πολυάριθμα, εὔχροα καὶ ὑπερήφανα ἄνθη, ἅπερ ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ ὁ Τοῦρκος καὶ ἐν τοῖς κήποις τῶν ὑπ' αὐτοῦ κτηθεισῶν χωρῶν· ὅθεν ἐγένετο ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ τὸ τουρκικὸν κράτος ἡ χώρα νέας Χλωρίδος μεγαλοπρεποῦς, ἥτις διὰ Βιέννης καὶ Βενετίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Ἀλλὰ τί σημαίνουσιν οὗτοι οἱ μεταγενέστεροι φυτικοὶ ἐπήλυδες ἐκ τῆς Ἀνατολῆς παραβαλλόμενοι πρὸς τὴν θαυμαστὴν ἀνταλλαγήν, ἥτις ἤρξατο μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ τοῦ μεγάλου Γενουησίου; Ἡ Ἀμερική, λέγει ὁ Κοhl,[3]) ἀνεφάνη ὡς νέος ἀστὴρ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, τὰ δὲ παρ' αὐτῆς κομισθέντα δὲν εἶναι λείψανα παραλειφθέντα ὑπὸ Φοινίκων, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, ἀλλὰ δῶρα παντάπασιν νέου κόσμου καὶ διὰ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς ἤρξατο ἡ δευτέρα περίοδος τῆς ἱστορίας, ἡ τῆς ἐπιμιξίας τῶν δύο ἡμισφαιρίων, διότι ἡ πρώτη ἦτο ἡ ἀνάπτυξις τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ. Ἵνα δὲ ἐν τῇ εἰκόνι τῆς ἐπιμιξίας ταύτης πρὸς τὸν νέον κόσμον μὴ λίπῃ καὶ τὸ ψεκτόν, ἀνάγκη νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὸν ταβάκον·[4]) ὡς οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν μετεκόμισαν μόνον τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα πολιτισμοῦ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν πρὸς τὴν παρθένον χώραν, ἀλλὰ μετὰ τῶν πλοίων αὐτῶν καὶ αἰθίοπας καὶ Ἰησουΐτας πρὸς μεσημβρίαν, φλυκταίνας δὲ (εὐλογιάν) πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ οἰνόπνευμα, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν τῇ Ἀμερικῇ οὐ μόνον τὰ γεώμηλα καὶ τὰ πολύτιμα μέταλλα καὶ τὸ παράδειγμα δημοκρατικῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τὸ εἰρημένον ναρκωτικὸν δηλητηριῶδες φυτόν, ὅπερ ἐπὶ ἁπάσης τῆς γῆς ἐξαπλωθὲν φαίνεται νῦν ἀνεξάλειπτον. Ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων χρημάτων κατηναλώθησαν ἀπὸ δύο ἑκατονταετηρίδων εἰς τὴν ἀσχήμονα ταύτην συνήθειαν, ἅτινα εἰς τὴν πλουτοποιὸν βιομηχανίαν δαπανώμενα ἠδύναντο νὰ ποιήσωσιν ἅπαντας τοὺς λαοὺς εὐπόρους· ὅμοια φαινόμενα θὰ εἰσκομίσωσιν ἴσως καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἑκατονταετηρίδες· διότι ὡς οἱ Ἕλληνες οἷον τὴν εὐγένειαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελοῦντες ἔζων κεκυκλωμένοι ὑπὸ δεισιδαιμόνων Αἰγυπτίων, ὑπὸ δουλοφρόνων Ἀσιανῶν, μεθύσων Θρᾳκῶν καὶ λοιπῶν βαρβάρων, οὕτω καὶ τοὺς Εὐρωπαίους περιστοιχίζουσιν νῦν ἑτερόχρωτες εὐτελέστεραι φυλαί· ἡ τὴν γῆν στενώτερον περισφίγγουσα ἐπιμιξία

---

1) Τὸ ὄνομα Ἄριοι γενόμενον ἐκ τοῦ ἀρχαίου περσικοῦ ariya, ζενδικοῦ airya, σανσκριτικοῦ árya καὶ σημαῖνον τοὺς γεραροὺς, τοὺς εὐγενεῖς, ἦτο παλαιὰ κοινὴ ἐπίκλησις οὐ μόνον τῶν Μήδων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν φύλων τοῦ Ἰράν (ἔλλην. Ἀριανή), δι' ἧς διέκρινον τὴν εὐγενεστέραν καὶ καθαρωτέραν γενεὰν αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν ἄλλων βαρβάρων (ζενδ. unairya) καὶ ὁ Στράβων p. 724 ἐγίνωσκε τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ὀνόματος: ἐπεκτείνεται τοῦνομα τῆς Ἀριανῆς μέχρι μέρους τινὸς καὶ Περσῶν καὶ Μήδων καὶ ἔτι τῶν πρὸς ἄρκτον Βακτρίων καὶ Σογδιανῶν· εἰσὶ γάρ πως καὶ ὁμόγλωττοι παρὰ μικρόν:. Ὅθεν ἡ νῦν ἐπιστήμη περιλαμβάνει ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ ἅπαντα ταῦτα τὰ ὁμόγλωσσα φῦλα τοῦ Ἰράν, ἅτινα μετὰ τῶν Ἀρίων τῆς Ἰνδίας, τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀποτελοῦσι τὴν ἰνδοευρωπαϊκὴν καλουμένην συγγένειαν τῶν γλωσσῶν.

2) πρὸ μιᾶς γενεᾶς ἀνθρώπων ἐδίδαξε τοῦτο ὁ Pott. καὶ ὁ Renan δὲ ἐν Max Müller Mythologie comparée p. 36 λέγει: "χρυσὸς me paraît le semitique Kharous, qui aurait passé en Grèce par le commerce des Phéniciens, comme le mot μέταλλον." Ἐν παρέργῳ δὲ λέγομεν ὅτι καὶ τὸ ὄνομα τῆς Εὐρώπης παράγουσίν τινες παρὰ τὸ φοινικικὸν ἡ ἀσσύριον irib ἢ ereb, σημαῖνον σκότος, ἡλίου δύσιν, ὡς τὸ τῆς Ἀσίας ἀπὸ τοῦ açu γενόμενον ἀνατολὴν ἡλίου σημαίνει, ὥστε τὰ ξενικὰ ὀνόματα τῶν δύο μερῶν τῆς οἰκουμένης εἶναι ἀνάλογα τοῖς ὁμηρείοις· "πρὸς ἠῶ ἠέλιόν τε" καὶ "πρὸς ζόφον", δι' ὧν ἐν τῇ κλασσικῇ φιλολογίᾳ δηλοῦνται αἱ ἀνατολικαὶ καὶ δυτικαὶ χῶραι.

3) Geschichte der Entdeckung Amerikas, Bremen 1861, S. 412.

4) Κατά τινας ὀνομάσθη ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Tabaco ἐν ἀγίῳ Δομίγγῳ, ἔνθα τὸ 1496 τὸ πρῶτον εὑρέθη· κατ' ἄλλους ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν αὐτοχθόνων tabaco ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ σκεύους, δι' οὗ εἰσήγετο καὶ ἐξήγετο ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν ὁ καπνὸς τοῦ προειρημένου φυτοῦ. Νικοτιανὴ (πόα) δὲ (nicotiana herba) ἡ νικοτιανὸν φυτὸν ἀπὸ τοῦ γάλλου Nicot, ὅστις περὶ τὸ μέσα τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος ἐκόμισε τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς Γαλλίαν.

θὰ προσαγάγῃ τὸν λευκὸν ἄνθρωπον εἰς ἐγγυτέραν ἐπαφὴν μετὰ τῶν λαῶν τούτων καὶ ἴσως τοῦτο θὰ γένῃ ἡ μήτηρ πολλῶν κτηνωδῶν ἐξαμβλωμάτων. Τὸ ἔργον τῆς ἐξευγενίσεως τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τότε θὰ προχωρήσῃ, ἀλλὰ μετὰ πόσα μακρὰ χρονικὰ διαλείμματα, μετὰ ἐπεμβολὴν ποίων βαρβαροτήτων, μετὰ πόσα θύματα καὶ ὑπὸ ποίας ὑποτροπὰς καὶ ἐρείπια;

Τὰ προκείμενα σκιαγραφήματα μὴ πραγματευόμενα περὶ σύμπαντος τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ἔχουσι χαρακτῆρα μερικόν. ἀλλ' ὅμως καὶ ἐν τῷ μερικῷ ἀναφαίνεται τὸ γενικόν· ὡς τὰ ἥμερα φυτά, λέγει ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν, ἐβάδισαν ἀπὸ λαοῦ εἰς λαόν, ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν, οὕτως ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀνέλαμψε καὶ ἡ ἐλευθερία καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐν παντὶ εἴδει. Ἐκ τῆς Ἰνδίας καὶ Περσίας, ἐκ τῆς Συρίας καὶ Ἀρμενίας κατάγονται οἱ ἡμέτεροι καρποὶ τῶν ἀγρῶν καὶ δένδρων, ἐκεῖθεν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι μῦθοι, τὰ ἡμέτερα θρησκευτικὰ συστήματα καὶ ἅπασαι αἱ ἀρχέγονοι ἐφευρέσεις καὶ αἱ θεμελιώδεις τέχναι. Ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ἰταλία εἰσήγαγον τὰ θρεπτικὰ καὶ χρήσιμα φυτά, ἅτινα ἐν τῇ μέσῃ καὶ βορείῳ Εὐρώπῃ περιβάλλουσι τὰς οἰκήσεις, ὡσαύτως δὲ αὐταὶ αὗται αἱ χῶραι ἐδίδαξαν ἡμᾶς κατὰ τὴν αὐτὴν διαδοχὴν εὐγενέστερα ἤθη, βαθύτερα διανοήματα, ὡραίας τέχνας καὶ ὑψηλοτέρας μορφὰς πολιτικῆς κοινωνίας. Ὅ,τι δὲ μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία τῶν φυτῶν, τοῦτ' αὐτὸ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῆς ἱστορίας σύμπαντος τοῦ πολιτισμοῦ· διότι καὶ αὕτη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἱστορία τῆς ἐπιμιξίας, καὶ ὡς ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐφικνεῖται τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ ἤτοι τῆς ὑψίστης ἀναπτύξεως τῶν ἑαυτοῦ προτερημάτων, οὕτω καὶ οἱ λαοὶ εἶναι μαθηταὶ καὶ κληρονόμοι ἄλλων περιοικούντων ὑπερτέρων λαῶν. Ὅθεν τὴν μεγίστην φιλοπατρίαν ἔδειξαν ἐν ἅπασι τοῖς χρόνοις ἐκεῖνοι οἱ ἐθνικοὶ ἀρχηγοί, οἵτινες δὲν διετήρησαν ἀμετάπειστοι τὸν αὐτόχθονα χαρακτῆρα μονοειδῆ, ἀλλὰ παρεδέξαντο προθυμότατα καὶ τὰς διδασκαλίας ξένου κρείττονος πολιτισμοῦ.

Διὰ τῶν εἰρημένων μακροτέρων ἴσως τοῦ δέοντος ἠθέλησα νὰ ὑποτυπώσω πως τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου, ὅπερ μὴ ὄν, ὡς ἠδύνατό τις ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς αὐτοῦ νὰ εἰκάσῃ, ἁπλῆ τις ἱστορία ζώων καὶ φυτῶν, ἀλλ' οἷον δούρειος ἵππος, ἐν ᾧ ἐγκάθηνται φιλολογικαί, γεωγραφικαί, ἱστορικαί, φυσικαὶ καὶ γλωσσολογικαὶ ἰδέαι, ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστάτων ἐν Γερμανίᾳ φιλολόγων κλασσικόν.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 2ᾳ Μαρτίου 1882.

Εὐγένιος Ζωμαρίδης.

Σημ. Ἡ μετάφρασις τοῦ γνωστοῦ τούτου συγγράμματος εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν ὁσονοῦπω ἐκδίδεται.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ.

Μὴ καταφρόνει τὸν ἐχθρόν σου· θεώρει αὐτὸν ἐλέφαντα, κἂν ᾖ μύρμηξ. Ἀνατολικὸν ἀπόφθεγμα.

* * *

Τὸ ῥόδον ἀφίνει τὸ ἄρωμα αὐτοῦ, ὁ δ' ἔρως τὴν ἀνάμνησιν καὶ ἐνίοτε ἓν ποίημα.

* * *

Πρὸς ἐκτίμησιν τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων ἀπαιτεῖται ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις αὐτῶν ἐπιδεκτικὴ μαθηματικῆς καταμετρήσεως. Βένθαμ.

* * *

Ἐν ἀμίλλαις πονηραῖς ἀθλιώτερος ὁ νικήσας. Ἀρχαϊκόν.

* * *

Ἡ καλλιτέρα θρησκεία εἶναι ἐκείνη ἣν ἔχει τις. Ι. Προυδόμ.

(Συλλογὴ Ἀνθοκλέους.)

Η ΕΝ ΦΡΑΓΚΟΦΟΥΡΤΗι ΕΒΡΑΙΚΗ ΟΔΟΣ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 349.)

Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας δεκαετηρίδας παρατηρεῖται ἐν Εὐρώπῃ γενικὴ ἡ τάσις πρὸς διαρρύθμισιν καὶ διακόσμησιν τῶν ὁδῶν, κυρίως ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς μεγαλοπόλεσιν. Ὅστις πρὸ τριάκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ἐπεσκέφθη τοὺς Παρισίους, τὴν Βιέννην, τὸ Βερολῖνον, καὶ ἴδει τὰς πόλεις ταύτας σήμερον, σχεδὸν δὲν θέλει πλέον τὰς γνωρίσει, τοσοῦτον ἠλλοιώθησαν, τοσοῦτον διερρυθμίσθησαν κατὰ νέον ὅλως σχέδιον. Κατὰ τοῦτο τὰ δημοτικὰ συμβούλια εἶναι λίαν ἀξιέπαινα, διότι οὐ μόνον καλλωπίζονται αἱ πόλεις, ἀλλ' αἱ εὐάεροι ὁδοί, αἱ πλατεῖαι, αἱ φυτεῖαι συντελοῦσιν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων.

Πόλις τῆς Γερμανίας, ἥτις ὑπέστη τοιαύτην ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολήν, εἶναι καὶ ἡ Φραγκοφούρτη, ἡ ἐπὶ τοῦ Μαίνου ποταμοῦ κειμένη. Ἡ Φραγκοφούρτη εἶναι πόλις ἀρχαιοτάτη καὶ ὡς τοιαύτη εἶχεν ὁδοὺς στενάς, ζοφεράς, ἀκαθάρτους, ἐξ ἐκείνων τῶν ὁδῶν ἃς ἐχάραττον οἱ ὀλίγην φιλοκαλίαν καὶ καλλαισθησίαν δεικνύοντες δημοτικοὶ ἄρχοντες τοῦ ιε'. καὶ ιστ'. αἰῶνος. Ἐν ταῖς σκοτειναῖς ταύταις, στεναῖς καὶ ἀκαθάρτοις ὁδοῖς τῆς Φραγκοφούρτης προεξάρχει ἡ λεγομένη Ἑβραϊκὴ ὁδός, ἥτις μετ' οὐ πολὺ θὰ ἐκλείψῃ ἐντελῶς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ὑποκύπτουσα καὶ αὕτη εἰς τὴν διαρρυθμιστικὴν σκαπάνην τῶν νέων χρόνων. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἀπεφάσιζεν ὁ δῆμος ν' ἀνακαινίσῃ αὐτήν, αἱ περιστοιχίζουσαι αὐτὴν οἰκίαι εἶναι τοσοῦτον σαθραί, τοσοῦτον ἑτοιμόρροποι, ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἤθελον καταπέσει ἀφ' ἑαυτῶν. Πολλαὶ τῶν οἰκιῶν τούτων οὐδὲ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κατοικηθῶσι πλέον, αἱ δὲ εἰσέτι κατοικούμεναι ἔχουσι διαδρόμους σκοτεινούς, εἰσόδους ὀλισθηράς, κλίμακας ξυλίνους σεσαθρωμένας καὶ καταρρεούσας, δωμάτια ἀηδῆ καὶ ἀκάθαρτα.

Ὑπὸ ἱστορικὴν ὅμως ἔποψιν ἡ ἑβραϊκὴ ὁδὸς ἔχει τὴν σπουδαιότητά της. Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κατῴκουν τὴν Φραγκοφούρτην, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔζων ἀναμὶξ μετὰ τῶν ἄλλων κατοίκων· μετὰ ταῦτα ὅμως, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ τῷ 1346 τὸ τάγμα τῶν αὐτομαστίκτων (τῶν φανατικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐμαστίγων ἑαυτοὺς δημοσίᾳ) ἐλθὸν προέβη εἰς αἱματηρὰς κατὰ τῶν Ἰουδαίων καταδιώξεις, εἶδον οὗτοι τὴν ἀνάγκην ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς ἰδιαίτερον τῆς πόλεως μέρος, καὶ τῷ 1462 ἔλαβον ἐγκρίσει τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τὴν ἄδειαν νὰ κατοικήσωσιν ἀποκλειστικῶς τὴν σημερινὴν ἑβραϊκὴν ὁδόν. Ὁ χρονογράφος ὁ ἀναφέρων τοῦτο (ὁ Λέρσνερος) προσθέτει· "Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξυπηρετήθησαν καὶ οἱ Χριστιανοὶ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ μὲν Χριστιανοὶ διότι ἀπηλλάγησαν τῆς ὀχληρᾶς γειτνιάσεως τῶν ἰουδαίων συμπολιτῶν των, οὓς ὑπέβλεπον καὶ ἀπεστρέφοντο, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, διότι ἔζων ἐν ἀποκεκλεισμένῃ συνοικίᾳ, ἔνθα ἠδύναντο νὰ τελῶσιν ἀνενόχλητοι τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετάς."

Μία τῶν οἰκιῶν τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἥτις δικαίως ἐφελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ περιηγητοῦ, εἶναι ἡ μικρὰ καὶ ἀφανὴς οἰκία τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου οἴκου τῶν Ῥότσχιλδ, ἧς τὴν εἰκόνα παραθέτομεν. Εἶναι οἰκία ἀσήμαντος μὴ διακρινομένη ἀπὸ τὰς ἄλλας οἰκίας τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, συνεχομένη μάλιστα μετὰ τῆς γείτονος αὐτῆς διὰ τῆς αὐτῆς στέγης. Σήμερον ἡ οἰκία εἶναι πρὸ πολλοῦ ἀκατοίκητος, διότι οἱ πλούσιοι βαρῶνοι τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰουδαίου Μάγερ Ἀνσέλμου Ῥότσχιλδ, δὲν θέλουσιν ἡ κατοικία τοῦ πάππου καὶ προσπάππου αὐτῶν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐνδιαίτημα ἀκαθάρτων μικρεμπόρων καὶ μεταπρατῶν. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἧς τὰ τρία παράθυρα παρίστανται ἐν τῇ εἰκόνι κεκλεισμένα, ἐγεννήθη τῷ 1743, δηλ. πρὸ ἑκατὸν τεσσαράκοντα μόλις ἐτῶν, ὁ Μάγερ Ἀνσέλμος, υἱὸς τοῦ Ἀνσέλμου Μωϋσῆ, ὁ προσθέσας εἰς τὸ ὄνομά του τὸ ἐπίθετον Ῥότσχιλδ ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ στέμματος (Rothes Schild) τοῦ κοσμοῦντος τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας. Περὶ τοῦ Ἀνσέλμου Μωϋσῆ τοῦτο μόνον εἶναι γνωστόν, ὅτι ἦτο πτωχὸς ἀργυραμοιβός, ὅστις καθ' ἑκάστην ἔπεμπε τὸν υἱόν του μὲ μικρὸν σάκκον εἰς τοὺς διαφόρους τῆς πόλεως τραπεζίτας, ὅπως ἀνταλλάσσῃ νομίσματα. Ὁ δὲ περιπλανώμενος ἐκεῖνος μικρὸς ἀργυραμοιβὸς κατέστη ὁ ἱδρυτὴς τῆς μεγάλης τῶν τραπεζιτῶν γενεᾶς. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1800 αἱ ἐργασίαι του ἦσαν ἀρκούντως περιωρισμέναι, ἂν καὶ ἐκαλεῖτο ἤδη τραπεζίτης· κατὰ τὸ 1801 ὅμως ὁ μαργράβιος τῆς Ἔσσης, Γουλιέλμος ὁ Δ'. ἀποθανὼν ἐγκατέστησε τὸν "Αὐλικὸν Ἰουδαῖον" διαχειριστὴν τῆς περιουσίας του, ἥτις ὑπερέβαινε τὰ τριάκοντα ἑκατομμύρια ταλλήρων. Ἐντεῦθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ πλούτου. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ἀπέθανε τῷ 1812 ἐν ἡλικίᾳ 68 ἐτῶν ὁ Μάγερ Ἀνσέλμος, εὐλογήσας τοὺς πολυαρίθμους υἱοὺς καὶ ἐγγονούς του καὶ συστήσας αὐτοῖς "νὰ διάγωσι μέχρι τέλους ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ καὶ ἑνώσει". Ἡ οἰκία ἔμεινεν ἔρημος, διότι οἱ ἐνταῦθα γεννηθέντες υἱοὶ τοῦ Μάγερ, ὁ Ἀνσέλμος, ὁ Σολομών, ὁ Νάθαν, ὁ Κάρολος, καὶ ὁ Ἰάκωβος εἶχον πρὸ πολλοῦ διασπαρῆ εἰς τὸν

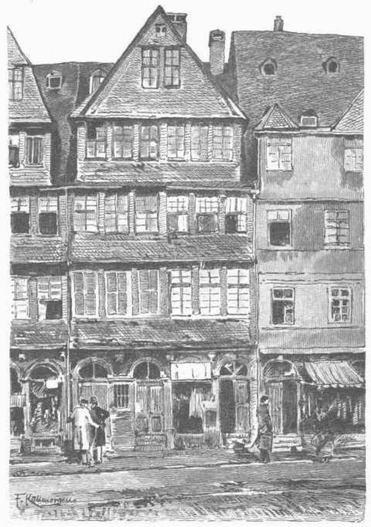

Η ΟΙΚΙΑ ΡΟΤΣΧΙΛΔ ΕΝ ΦΡΑΓΚΟΦΟΥΡΤΗι.

κόσμον καὶ εἶχον συστήσει τοὺς τραπεζητικοὺς οἴκους τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Νεαπόλεως. Ὑπελείφθη μόνον ἡ χήρα μήτηρ, ἡ Γουδούλη, ἥτις μὲ ὅλας τὰς παραστάσεις καὶ παρακλήσεις τῶν ἑκατομμυριούχων υἱῶν της καὶ τῶν πλουσιωτάτων πέντε θυγατέρων της οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἄσημον ἐκείνην οἰκίαν, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε τῷ 1849 ἐν ἡλικίᾳ ἐνεννήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ οἰκία ἐκλείσθη καὶ ἔμεινεν ἀκατοίκητος.

Ἡ ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν παριστᾷ τὴν Ἑβραϊκὴν ὁδὸν ἐν ᾗ σήμερον διατελεῖ κατάστασει. Μετ' οὐ πολύ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, τὰ πάντα θὰ ἐξαλειφθῶσι, καὶ θὰ μείνῃ μόνον ἡ ἀνάμνησις — καὶ τὰ πεπληρωμένα χρηματοκιβώτια τῶν πλουσιωτάτων καὶ μεγαλοπρεπῶν τραπεζιτῶν, τῶν τὴν καταγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἀκάθαρτον ταύτην τῆς Φραγκοφούρτης ὁδὸν ἀναγόντων.

Η ΕΝ ΦΡΑΓΚΟΦΟΥΡΤΗι ΕΒΡΑΙΚΗ ΟΔΟΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΑΣ. Νέον ὑπουργεῖον ἐν Ἑλλάδι! Συμβὰν οὐχὶ σπάνιον. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ κ. Κουμουνδούρου, μὴ δυνάμενον ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰς ἐπανειλημμένας τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπιθέσεις, παρῃτήθη. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, κ. Τρικούπης, λαβὼν παρὰ τοῦ βασιλέως ἐντολήν, ἐσχημάτισε τὴν νέαν κυβέρνησιν, ἧς μετέχουσιν ἄνδρες καὶ ἄλλοτε καταλαβόντες τὰ ὑψηλὰ ταῦτα τῆς πολιτείας ἀξιώματα. Τὸ νέον ὑπουργεῖον συνεκροτήθη ὡς ἑξῆς. Χ. Τρικούπης, Πρωθυπουργός, ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, προσωρινῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν· Π. Καλλιγᾶς, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν· Δημ. Γ. Ῥάλλης, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης· Σπ. Καραϊσκάκης, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν· Κωνστ. Λομβάρδος, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Παιδεύσεως· καὶ Γ. Ῥοῦφος, ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν. Ἅπαντες οἱ ὑπουργοὶ εἰσὶ καὶ βουλευταί. Εὔκολος καὶ ὁμαλὴ δὲν εἶναι ἡ θέσις τοῦ νέου ὑπουργείου, ἔχοντος ἐνώπιόν του σκοπέλους ἀρκετούς, ὧν ὁ μεγαλείτερος εἶναι ἀναντιρρήτως τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, ζήτημα σπουδαιότατον διὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος. Τὴν νέαν Κυβέρνησιν θὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν πράξεών της. Φιλοπατρίαν ἔχουσι βεβαίως καὶ καλὴν θέλησιν πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἀποτελοῦντες αὐτήν· ἀλλὰ θὰ ἔχωσι καὶ τὴν δύναμιν νὰ ὑπερνικήσωσι τὰς δυσχερείας ὅλας;

ΡΩΣΣΙΑ. Κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β'. (1/13 Μαρτίου) ἐτελέσθησαν ἐν ὅλαις ταῖς ῥωσσικαῖς ἐκκλησίαις μνημόσυνα. Ἐν τῷ μνημοσύνῳ τῷ τελεσθέντι ἐν τῷ ναῷ τοῦ φρουρίου ἐν Πετρουπόλει παρευρέθη ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια. Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα προσηυχήθησαν γονυκλιτῶς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀποθανόντος πατρός, καὶ ἐπεσκέφθησαν κατόπιν τὸ παρεκκλήσιον, τὸ ἀνεγερθὲν ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ διεπράχθη ὁ φόνος. Οἱ τάφοι τοῦ Ἀλεξάνδρου Β'. καὶ τῆς προαποβιωσάσης συζύγου του ἦσαν κεκοσμημένοι διὰ ἀνθέων καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν σημάτων. Ἡ ἐκκλησία ἦτο κατάφωτος. Μέχρι τῆς ἑσπέρας ἄπειρον πλῆθος λαοῦ περιεκύκλου τὸ παρεκκλήσιον ἐπὶ τῆς διώρυγος τῆς Αἰκατερίνης. — Τὴν ἐπιοῦσαν ἐτελέσθη δοξολογία ἐπὶ τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Γ'. Τὴν ἱεροτελεστίαν ἐτέλεσεν ὁ μητροπολίτης τῆς Μόσχας Μακάριος ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰσαάκ. Εἰς τὴν δοξολογίαν παρευρέθησαν ἅπαντα τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, οἱ ὑπουργοί, οἱ στρατηγοὶ κτλ. Τὸ δὲ ἑσπέρας ἡ πόλις ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένη.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, Γουλιέλμος Α'., εἰσῆλθε τῇ 10/22 τοῦ μηνὸς τούτου εἰς τὸ 86ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἐν ὅλῃ τῇ Γερμανίᾳ ἐπανηγυρίσθη ἡ ἑορτὴ μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος, καὶ ἄπειρα ἦσαν τὰ ἀποσταλέντα τῷ γέροντι ἡγεμόνι συγχαρητήρια τηλεγραφήματα. Διεκρίνετο μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἐξοχὴν διὰ τὸ αἴσθημα τὸ τηλεγράφημα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, ἐν ᾧ ἐπανελαμβάνοντο αἱ διαβεβαιώσεις τῆς πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Γερμανίας οἰκογένειαν φιλίας καὶ τῆς πρὸς τὸ γερμανικὸν ἔθνος συμπαθείας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 14/26 Μαρτίου 1882.

Ὀλίγα τὰ σπουδαῖα ἐν τῷ κόσμῳ τῶν χρημάτων κατὰ τὴν λήξασαν δεκαπενθημερίαν. Τὸ χρηματιστήριον κατέστη ὥς τι φυτώριον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ χεὶρ τοῦ κηπουροῦ προσπαθεῖ νὰ παράγῃ τεχνητὴν βλάστησιν. Πλὴν τί δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν φύσιν; Τίς δύναται νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς τὰ χρηματιστήρια νέαν ζωτικὴν δύναμιν, ἣν σχεδὸν ἐντελῶς ἀπώλεσαν; Μ' ὅλον τοῦτο καὶ αὐτοὶ οἱ δυσχερεῖς καιροὶ ἔχουσι τὸ καλόν· παρέχουσι σχολὴν πρὸς μελέτην τῶν γενομένων, καὶ δίδουσι μαθήματα διδακτικὰ διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ ἀγορὰ τῶν Παρισίων χαρακτηρίζεται διὰ μιᾶς μόνης λέξεως· Ἀπραξία! Καὶ ἐν τοσούτῳ τὰ πνεύματα δὲν εἶναι ἀπηλπισμένα· ἀπ' ἐναντίας μεγάλας τρέφουσιν ἐπὶ τὸ μέλλον ἐλπίδας. Τοῦτο ἐξέφρασε καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, Λέων Σαί, ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1883 ἐκθέσει του. Χρεωκοπία συμβᾶσα ἐσχάτως (ἡ τῆς Γενικῆς Ἑνώσεως), λέγει ὁ ὑπουργός, συνεπείᾳ ἀδικαιολογήτου κυβείας, βαρεῖαν κατήνεγκε κατὰ τῆς χρηματιστικῆς ἀγορᾶς πληγήν. Ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶναι γενικόν· οὐδεμία χώρα τὸ ἀπέφυγεν· ἓν μόνον ὑπάρχει κατὰ τοῦ κακοῦ τούτου φάρμακον, ἡ ὑπομονή. Ἂς ὑπομένῃ τὸ χρηματιστήριον καὶ ἡ διόρθωσις ἐπέρχεται. — Μὲ ὅλην τὴν ἀπραξίαν ἄλλα πάλιν ἀγγέλλονται ἐκ Γαλλίας σχέδια περὶ συστάσεως νέων ἑταιριῶν. Ἡ ἐφημερὶς τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων ἀναφέρει τὴν σύστασιν μετοχικῆς ἑταιρίας τῶν Πετρελαίων τῆς Ῥουμανίας μὲ κεφάλαιον 15 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ζήτημα εἶναι, ἐὰν θὰ εὑρεθῶσιν ἀγορασταὶ διὰ τὰς μετοχὰς ταύτας. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα ἐκδίδεται προσεχῶς ἡ πρώτη σειρὰ τῶν ὁμολογιῶν τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ περιβόητος καταστὰς δόκτωρ STROUSBERG ἀπῆλθεν ἤδη εἰς τὴν κεντρικὴν Ἀμερικήν, ὅπως διευθύνῃ τὰς ἐργασίας τῆς διώρυγος ταύτης. Ἡ μεγάλη προθυμία, μεθ' ἧς αἱ ἐργατικαὶ τάξεις τοῦ Βερολίνου δέχονται τὰς ἑλκυστικὰς προτάσεις του, ἀποδεικνύει ὅτι — μὲ ὅλην τὴν σκανδαλώδη δίκην καὶ τὴν καταδίκην τοῦ STROUSBERG — τὸ πλῆθος εἶναι πρόθυμον ν' ἀνεγείρῃ πάλιν βωμοὺς εἰς τὸν ἄνδρα, ὃν ἄλλοτε ἐθαύμαζε καὶ ἐλάτρευεν.

Εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν χρημάτων ἀποδοτέαι καὶ αἱ ἐξ Ἀγγλίας ἀγγελλόμεναι ἐκδόσεις νέων ὁμολογιῶν καὶ αἱ συστάσεις νέων ἑταιριῶν. Οὕτω προκηρύττεται ἡ ἔκδοσις δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν στερλινῶν τοῦ δανείου τοῦ Buenos-Ayres πρὸς 92%, καὶ ἡ σύστασις ἑταιρίας, σκοπούσης τὴν χρησιμοποίησιν νέων ἠλεκτρικῶν συστημάτων. Πολὺ ἀφελεῖς πρέπει νὰ ἦναι οἱ ὑπὸ τοιαύτης ἐπιχειρήσεως δελεαζόμενοι!

Ἡ κάλυψις τοῦ ἐλλείμματος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Αὐστρο-Οὐγγαρίας εἶναι ζήτημα ἐκκρεμὲς εἰσέτι. Αἱ διαπραγματεύσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Αὐστρο-Οὐγγαρίας μετὰ τῆς ὁμάδος Ῥότσχιλδ καὶ Πιστωτικῆς Τραπέζης κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ σημερινὴ θέσις τῆς ἀγορᾶς δὲν εἶναι κατάλληλος πρὸς ἔκδοσιν δανείου, καὶ ὅτι δέον ν' ἀναβληθῇ αὕτη εἰς εὐνοϊκωτέραν ἐποχήν. Ἐν Βιέννῃ ἡ ἔναρξις τῶν διαπραγματεύσεων τούτων ἐχαιρετίσθη διὰ ὑψώσεως ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν ἐγένετο δεκτὸν μετὰ δυσθυμίας. Ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῆς δυσθυμίας ταύτης τὸ χρηματιστήριον ἐπέκρινε τὸν πρὸ μικροῦ δημοσιευθέντα ἰσολογισμὸν τῆς αὐστριακῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης, ἂν καὶ ἡ αὔξησις ἐν τῇ μερίδι τῶν κερδῶν ἀποδεικνύει ἐναργῶς τὴν ἀρίστην θέσιν τοῦ μεγάλου τούτου πιστωτικοῦ καταστήματος. Κατά τινα κυκλοφοροῦσαν φήμην, ἡ Τράπεζα τῶν χωρῶν (Länderbank) θέλει λάβει μέρος εἰς τὴν νέαν ἐπιχείρησιν τοῦ BONTOUX (Union nouvelle), καὶ ἡ Ἐφημερὶς τῶν Συζητήσεων εὑρίσκει τοῦτο φυσικώτατον. Ἡμεῖς ἀποφεύγομεν ν' ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς εἰδήσεως ταύτης, ἥτις ὅμως φαίνεται ἡμῖν ἀπίστευτος.

Ὁ τόκος τῆς προεξοφλήσεως ἐκ νέου κατεβιβάσθη ἐν μὲν Γαλλίᾳ ἀπὸ 4 εἰς 3½ %, ἐν δὲ Ἀγγλίᾳ ἀπὸ 4 εἰς 3 %. Οὕτως ἡ χρηματιστικὴ ἀγορὰ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν ὁμαλὴν αὐτῆς τροχιάν. Λ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ.

Ἀπεβίωσεν πρὸ μικροῦ ἐν Ὀδησσῷ πλήρης ἡμερῶν ὁ Θεόδωρος Ῥοδοκανάκης, ἀνὴρ σεβαστὸς καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ καὶ ταῖς συναλλαγαῖς αὐτοῦ ἀκεραιότητα καὶ τιμιότητα, καὶ διὰ τὰ φιλάνθρωπα αὐτοῦ καὶ πατριωτικὰ αἰσθήματα. Εἰς τὸν Θεόδωρον Ῥοδοκανάκην ὀφείλουσι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα εὐγνωμοσύνην ἀΐδιον. Αὐτὸς ἦτο ὁ συστήσας ἐν Ἀθήναις πλούσιον διαγώνισμα, αὐτὸς ἦτο ὁ δωρήσας τῷ ἐθνικῷ ἡμῶν πανεπιστημίῳ ἀξίαν λόγου βοτανικὴν συλλογήν, αὐτὸς τέλος ἦτο ὁ ἐν Ὀδησσῷ ἀνεγείρας τὸ μεγαλοπρεπὲς ἑλληνικὸν Παρθεναγωγεῖον, τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομά του. Ἡ τύχη ηὐνόησεν αὐτὸν ἐν τῷ μακρῷ αὐτοῦ ἐμπορικῷ σταδίῳ, ἀλλ' ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ καλὴν πάντοτε ἐποιήσατο τοῦ πλούτου του χρῆσιν. Ἡ ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Ὀδησσοῦ ἀπώλεσεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοδώρου Ῥοδοκανάκη ἓν τῶν ἐγκριτοτέρων καὶ ἀρίστων αὐτῆς μελῶν.

Ἐν Σάμῳ δὲ ἀπέθανε νεώτατος τὴν ἡλικίαν ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τῆς νήσου ἐκείνης, Ἀδοσίδου πασᾶ, Βασίλειος, νέος πεπροικισμένος διὰ εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς καὶ πολλῶν ἐπιζήλων προτερημάτων. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλείου Ἀδοσίδου διετάχθη ἐν Σάμῳ τριήμερον πένθος.

Υ. Γ. Τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη σήμερον ἐκ Νέας Ὑόρκης ὁ θάνατος τοῦ ποιητοῦ LONGFELLOW, ἀποθανόντος ἐν τῇ ἐξοχικῇ αὐτοῦ ἐπαύλει ἐν ἡλικίᾳ προβεβηκυίᾳ. Περὶ τοῦ ἀρίστου τούτου τῆς Ἀμερικῆς ποιητοῦ, τοῦ συγγραφέως τοῦ "Ἄσματος τοῦ Χιαβάθα", θέλομεν γράψει ἐν τῷ προσεχεῖ ἡμῶν τεύχει.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ Ἰωάννης Λάντσας. Ἐπεισόδιον ἀναφερόμενον εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ διασήμου πολιτικοῦ τῆς Ἰταλίας Λάντσα, οὗ τὸν θάνατον ἀνηγγείλομεν ἐν τῷ προλαβόντι τεύχει, εἶναι τὸ ἑξῆς· Ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν θνήσκοντα Λάντσαν ἐν τῷ μικρῷ ξενοδοχείῳ, ἔνθα κατέλυεν· ὁ Λάντσας δὲν ἐγνώριζε πλέον κανένα. — Λάντσα, τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πλησιάζων, εἶμαι ἐγώ, ὁ Οὐμβέρτος. Ὁ θνήσκων ἔμεινεν ἀκίνητος μὲ κεκλεισμένους ὀφθαλμούς. — Ἐγὼ εἶμαι, Λάντσα, ἀπανέλαβεν ὁ βασιλεύς, ἐγώ, ὁ υἱὸς τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ! Μόλις ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦτο, τὸ τοσοῦτον προσφιλὲς αὐτῷ, ὁ Λάντσας ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπεν ἐπανειλημμένως. — Ναί, ναί, ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουήλ, ὁ βασιλεύς μου! Θὰ τὸν ἴδω πάλιν!

Ἡ ἑορτὴ τῆς τριχός. Εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τοῦ Σινικοῦ κράτους τελεῖται μετὰ πομπῆς καὶ πολλῆς εὐθυμίας ἡ λεγομένη ἑορτὴ τῆς τριχός, δηλ. ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν τὸ πρῶτον φανεροῦται λευκὴ θρὶξ εἰς τὸ γένειον τοῦ οἰκοδεσπότου. Ἡ ἐμφάνισις τῆς πρώτης λευκῆς τριχὸς θεωρεῖται ὡς συμβὰν λίαν χαρμόσυνον, καὶ ὁ ἀποκτῶν αὐτὴν ἀφίνει ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὸ γένειόν του νὰ αὐξάνῃ εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ἀνήκει πλέον εἰς τοὺς γέροντας, ἤτοι εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν σεβασμίους. Γέρων ἔχων ὡραίαν λευκὴν γενειάδα ἐπικαλεῖται μετὰ θάνατον ὡς προστάτης θεός.

Τὸ ἵππειον κρέας. Πρὸ δεκαπέντε μόλις ἐτῶν τὸ ἵππειον καὶ ὄνειον κρέας ἐποιήσατο τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Παρισίων, καὶ σήμερον τὸ κρέας τοῦτο τρώγεται ὑπὸ πλείστων ὅσων ἀνθρώπων. Τὰς ἑξῆς στατιστικὰς πληροφορίας ἀποσπῶμεν ἐξ ἐπισήμων ἐκθέσεων· Τῷ 1875 κατηναλώθησαν ἐν Παρισίοις 7000 ἵπποι καὶ 10 ὄνοι ἢ ἡμίονοι, τῷ 1880 δὲ 9000 ἵπποι καὶ 320 ὄνοι, καὶ τῷ 1881 τέλος 9300 ἵπποι καὶ 400 ὄνοι. Ὑπολογιζομένου τοῦ μὲν κρέατος τοῦ ἵππου εἰς 200 χιλιόγραμμα, τοῦ δὲ τοῦ ὄνου εἰς 50, ἕπεται ὅτι οἱ εὐτυχεῖς τῶν Παρισίων κάτοικοι κατεβρόχθισαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1,860,000 χιλιόγραμμα ἱππείου καὶ 20,000 ὀνείου κρέατος. Ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τούτοις δὲν συγκαταλέγονται οἱ λεγόμενοι "κατμάδες", καρδία, μυελός, ἧπαρ, γλῶσσα κ. τ. τ., ἐξ ὧν ἀποκλειστικῶς κατασκευάζονται οἱ ἵππειοι ἀλλάντες. Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι σήμερον 40 κρεωπωλεῖα, πωλοῦντα μόνον ἵππειον κρέας.

Ἡ περιηγήτρια Καρόλα Σερένα. Δὲν εἶναι μόνον οἱ ἄνδρες, οἵτινες ἀναπτύσσουσι τόλμην καὶ ἐγκαρτέρησιν. Εὑρίσκονται ἐνίοτε καὶ γυναῖκες ὑπερτεροῦσαι κατὰ τοῦτο πολλῶν ἀνδρῶν. Τοιαύτη γυνὴ εἶναι ἡ κυρία Καρόλα Σερένα, ἥτις ἐπανῆλθε κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκ περιοδείας λίαν ἐπικινδύνου καὶ κοπιώδους, ἣν ἐπεχείρησεν εἰς τὰ ἐρημότερα καὶ δυσβατώτερα μέρη τοῦ Καυκάσου. Ἐν Ῥώμῃ ἔνθα ἡ ἀνδρεία γυνὴ διέμεινεν ἐπ' ὀλίγον κατὰ τὴν εἰς Παρισίους μετάβασίν της, ἡ γεωγραφικὴ Ἑταιρία παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ κάμῃ ἀναγνώσματά τινα ἐπὶ τῆς λίαν περιέργου περιοδείας της, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας διέταξε νὰ ἐκκοπῇ εἰς τιμὴν αὐτῆς χρυσοῦν νομισματόσημον. Μετ' οὐ πολὺ ἐκδίδεται ἐν Παρισίοις τὸ σύγγραμμά της, "ὁ Καύκασος", ὅστις θὰ κοσμῆται καὶ διὰ τῶν εἰκόνων, ἃς μόνη ἐσχεδίασε καὶ μετέφερεν ἐκ τῆς προσφάτου καὶ κινδυνώδους αὐτῆς περιοδείας.

Γενναία δωρεά. Εὐγενῆ πρᾶξιν διαπρεποῦς ὁμογενοῦς ἀναγράφομεν σήμερον. Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει βαθύπλουτος κ. Στεφάνοβικ κατέθεσεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν τῆς Ἑλλάδος Τράπεζαν δραχμὰς τετρακοσίας χιλιάδας, ὧν οἱ τόκοι θὰ δίδωνται εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σύλλογον πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ Συλλόγου τοὺς τόκους θέλει λαμβάνει, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ δωρητοῦ, τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ὅπως ἀποστέλλῃ καὶ συντηρῇ δι' αὐτῶν ἐν ταῖς ὁμόροις τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχίαις τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν διδασκάλων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τῶν κατοίκων τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ἐμπορικοὶ κανόνες. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Γερμανικοῦ Μουσείου ἐν Νορίμβέργῃ (πόλει τῆς Βαυαρίας) σώζεται περίεργον βιβλίον, περιέχον κανόνας διὰ τοὺς νέους ἐμπόρους καὶ διὰ τοὺς ἐπιμελεῖς αὐτῶν ὑπαλλήλους. Συγγραφεὺς αὐτοῦ ἀναφέρεται ἔμπορός τις, Ἰωάννης Λέμπης, ἔτος δὲ τῆς ἐκδόσεως τὸ 1652. Ἐκ τῶν κανόνων τούτων ἀποσπῶμεν τινάς, προσθέτομεν ὅμως ὅτι τὸ ὅλον βιβλίον εἶναι εἰς ἄκρον περίεργον. "Μὴ κατακλίνεσαι πρὶν περάσῃς ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἡμέρας εἰς τὸ βιβλίον σου. — Μὴ κοιμᾶσαι εἰμὴ ἀπὸ τὰς 9 τὸ ἑσπέρας μέχρι τῆς 5ης πρωϊνῆς ὥρας. — Τὰς πραγματείας σου κράτει τακτικὰς καὶ καθαράς. Τοῦτο εὐχαριστεῖ καὶ τὸν ἀγοραστὴν καὶ τὸν πωλητήν. — Ἔσο εὐπροσήγορος πρὸς τοὺς προσερχομένους καὶ ὁμιλητικός. — Μὴ ἦσαι ἀπότομος, ἀφῃρημένος καὶ κακῆς διαθέσεως, διότι τοῦτο ἀποδιώκει τοὺς ἀγοραστάς. — Ἐρώτα πολλά, ἀλλὰ μὴ πιστεύῃς ὅσα ἀκούεις, καὶ μὴ ἐμπιστεύησαι εἰς τὸν τυχόντα διὰ ν' ἀποφεύγῃς εὐθύνας. — Μὴ ἐγκαταλείπῃς εὐκόλως καὶ ἄνευ σπουδαίου λόγου τοὺς παλαιοὺς καὶ καλοὺς πελάτας σου, καὶ μὴ τοὺς πιέζῃς πολύ, διότι τοῦτο λυπεῖ αὐτοὺς περισσότερον ἢ τοὺς ξένους. — Μὴ λέγῃς ποτὲ τὸν τελευταῖον λόγον σου· περίμενε, ὁ ἀγοραστὴς νὰ σοὶ κάμῃ τὴν τελευταίαν προσφοράν του. — Μάθε νὰ ὑφίστασαι ζημίας ἐν καιρῷ εὐθέτῳ. Τοῦτο εἶναι μεγάλη τέχνη. — Σημείωσε πάντοτε πρὶν πληρώσῃς, καὶ εἴσπραξε πρὶν σημειώσῃς. — Μὴ πληρόνῃς συνάλλαγμα πρὸ τῆς λήξεως, διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῇς νὰ τὸ πληρώσῃς δίς."

Ἡ ἐν Ἰταλίᾳ ἀρχαιοκαπηλία. Ἐκ Ῥώμης ἀναγγέλλεται ὅτι ἐκ τοῦ περιφήμου μουσείου τοῦ πρίγκηπος Βοργέζη ἐκλάπησαν ἐσχάτως δύο ἀρχαῖα ἀγάλματα. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς θρασείας ταύτης κλοπῆς ὡδήγησε τὴν ἀστυνομίαν εἰς εὕρεσιν συστηματικῆς συμμορίας ἀρχαιοκαπήλων, ἥτις πρὸ δέκα ἤδη ἐτῶν εἶχεν ἔργον νὰ κλέπτῃ ἀρχαιότητας καὶ νὰ τὰς πωλῇ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀρχηγὸς τῆς ἐντίμου ταύτης συμμορίας ἦτο ὁ ἀρχαιοπώλης Βαλδόνης, ὅστις συνήθροιζε τὰ κλαπέντα ἀρχαῖα εἰς τὴν ἀγροτικήν του ἔπαυλιν παρὰ τὴν πόλιν Σαλάραν. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς φυλακίσεως του εὑρέθησαν ἐν τῇ ἐπαύλει, ἐκτὸς τῶν δύο ῥηθέντων ἀγαλμάτων, 60 σαρκοφάγοι, 15 ἀρχαῖαι προτομαί, 14 ἐπιγραφαί, λύχνος πήλινος ἐξαισίας ἐργασίας, δύο κίονες ἐκ πορφυρίτου λίθου κτλ. Ἀλλ' ὁ Βαλδόνης δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὰ ἀρχαῖα· ἀφῄρει ἐκ τῶν νεκροταφείων καὶ νεώτερα ἀντικείμενα, ἀφιερώματα ὀρειχάλκινα καὶ κοσμήματα πολυτελῆ. Οἱ συνένοχοί του ἦσαν ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα, οἵτινες ἐξετέλουν τὰς κλοπὰς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του. Ἐσχάτως ἀκόμη οἱ ἐργάται οὗτοι θραύσαντες τὴν θύραν ἐκκλησίας τινὸς ἀφῄρεσαν σαρκοφάγους καὶ ἐπιγραφὰς καὶ κατελῄστευσαν κατακόμβας καὶ τάφους τῆς Ἀππίας ὁδοῦ. Συνεκινήθη ὁ κόσμος ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, καὶ τὸ γερμανικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Ῥώμης ἀπηύθυνεν ἀναφορὰν εἰς τὴν Ἰταλικὴν κυβέρνησιν, ὅπως τὴν παρακαλέσῃ νὰ ἐπιτηρῇ αὐστηρότερα τὰ ἀρχαῖα τῆς Ῥώμης κειμήλια. Δυστυχῶς καὶ ἐν Ἑλλάδι ὑφίσταται ἡ ἀρχαιοκαπηλία, οὐχὶ βεβαίως εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὰ μάλιστα κατακριτέα. Τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἀρχαίων εἶναι ἡ δόξα τοῦ ἔθνους, καὶ ὁ ἀφαιρῶν αὐτὰ καὶ ἐξάγων χάριν ποταποῦ συμφέροντος εἶναι ἄντικρυς προδότης πρὸς τὴν πατρίδα του. Ἄξιοι μομφῆς εἰσὶν ὅμως καὶ οἱ ξένοι οἱ διὰ τοιούτων αἰσχρῶν μέσων ζητοῦντες νὰ πλουτίσωσι τὰ μουσεῖά των.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

κ. **Ι. Λ . . . .** εἰς **Κάϊρον**. Ἡ φωτογραφία τοῦ Κισσοῦ ἐλήφθη. Ἡ θέα εἶναι ὄντως γραφικωτάτη, καὶ θέλει τυπωθῇ εἰς προσεχὲς τεῦχος. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν προθυμίαν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ εὕρεσις τοιούτων φωτογραφιῶν εἶναι δυσκολωτάτη. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν Ὑμῖν, ὅτι ἂν καὶ ἐπανειλημμένως ζητηθεῖσαι, φωτογραφίαι τοῦ Βώλου δὲν ἀπεστάλησαν ἡμῖν. Δυστυχῶς καὶ ἡ ζωγραφικὴ ὀλίγον παρὰ τῷ ἔθνει ἡμῶν καλλιεργεῖται, καὶ ὡς ἐκ τούτου μεγίστας δοκιμάζομεν δυσκολίας, ὅπως προμηθευθῶμεν τὰ ἀπαιτούμενα πρωτότυπα σχεδιογραφήματα. — κ. **Ν. Κ . . . .** εἰς **Κοράβιαν**. Τὰ τεύχη ἀπεστάλησαν. Ἀπὸ τοῦδε θέλομεν ἐξαποστέλλει Ὑμῖν ὅλα κατ' εὐθεῖαν, καὶ εὐγνωμονοῦμεν διὰ τὴν φροντίδα. — κ. **Κ. Π . . . .** εἰς **Βραΐλαν**. Αἱ γνῶμαι ἡμῶν συνηντήθησαν. Τὰ στοιχεῖα παρηγγέλθησαν ἤδη μικρότερα, ὅπως ἀποκτηθῇ ὁ ἀπαιτούμενος ἐν τῷ Ἑσπέρῳ χῶρος, διότι ἡ ὕλη ὑπερεπλεόνασε. Βασιζόμεθα εἰς τὴν ὑπόσχεσίν σας διὰ τὰς 20 Μαρτίου. Τὰ φυλλάδια ἀπεστάλησαν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας, ὡς καὶ τὰ ζητηθέντα. Τὸ "ᾆσμα τοῦ Χιαβάθα" εἰς βιβλίον θέλει ἀποσταλῇ Ὑμῖν ἀφεύκτως. — κ. **Θ. Σ . . .** εἰς **Ὀδησσόν**. Τί γίνεται ὁ ἐν Ἰταλίᾳ καλλιτέχνης; Ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε τὰς μικρὰς εἰκόνας; Τὰς περιμένομεν ἀνυπομόνως, διότι εἶναι ἁμαρτία ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ταύτης νὰ μείνῃ τὸ ἔργον ἀνέκδοτον. — κ. **Σ . . .** εἰς **Βιέννην**. "Μικρὴ μαγειρεια κάνει μεγάλα σπήτια", λέγει ἡ δημώδης παροιμία. Ἀναγνώσατε τὸ σημερινὸν ἄρθρον, τὸ ἐπιγραφόμενον· Ἡ ἐν Φραγκοφούρτῃ Ἑβραϊκὴ ὁδός. — κ. . . . . . εἰς **Φιλαδέλφειαν** Ἀμερικῆς. Χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ δὲν δημοσιεύομεν ποίημα. — κ. **Ι. . . .** εἰς **Κωνσταντινούπολιν**. Κατὰ λάθος ἐσημειώθη ἡ τιμὴ τῶν 12 φιαλῶν ὕδατος Κολωνίας μάρκας 12. Ἡ τιμὴ εἶναι λιανικῶς μάρκ. 15.60 κατὰ δωδεκάδα φιαλῶν. Εἶναι ὅμως μῦρον ἀρίστης ποιότητος. — Κυρίαν **Ζ . . . .** εἰς **Nymwegen** (Ὀλλανδίας). Εὐγνωμονοῦμεν διὰ τὰ φιλελληνικὰ Ὑμῶν αἰσθήματα. Πράγματι οὐδὲν ἔθνος δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι ἔχει τόσον ἐνθουσιώδεις καὶ εἰλικρινεῖς φίλους, ὅσον ἡ Ἑλλάς. Τοῦτο ἀναπτεροῖ τὰς ἐλπίδας της ἐπὶ τὸ μέλλον.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Δ'.

Ἔνστικτος φράσις·

*α*α*ω*ε*ο* ε* α *η *ει
ο*ι*ο* ε*η ε* α *ει

Ἐκ τῶν δύο τούτων στίχων ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Ε'.

Τετράγωνον ἐκ λέξεων.

Νὰ σχηματισθῇ τετράγωνον ἐκ τῶν πέντε λέξεων (ἑκάστης ἐκ πέντε στοιχείων),
ὧν ἡ μὲν α'. σημαίνει πρᾶγμα εὐπρόσδεκτον,
ἡ δὲ β'. - ἀμοιβὴν κόπου,
ἡ γ'. - ὄνομα Ῥωμαίου,
ἡ δ'. - πόλιν ἀρχαίαν
καὶ ἡ ε'. - πτηνόν.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ Γ'. ΕΠΕΜΨΑΝ.

ὁ Κ. Νικόλαος Σ. Φραγκούδης ἐν Λεμησσῷ Κύπρου.
ὁ Κ. Α. Κ. Παλαιολόγος ἐν Λεμησσῷ Κύπρου.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STR. 19. LEIPZIG.

ΚΑΚΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΛΗΒΙΓ
(LIEBIG).

Εὕρηται παρ' ἅπασι τοῖς φαρμακείοις καὶ παντοπωλείοις τοῦ Κόσμου. [253

[153

Η ΝΕΑ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΥΞΙΣ,

προνόμιον τοῦ καθηγητοῦ KLINKERFUES,

ἀναγγέλλει ἄνευ ὑπολογισμοῦ τινος μετὰ καταπληκτικῆς ἀκριβείας τὴν ἐπερχομένην τοῦ καιροῦ μεταβολήν. Τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μόνον, τὸ ὁποῖον καὶ ὑπὸ ἐπιστημονικὴν καὶ ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν ἔχει πραγματικὴν ἀξίαν.

Τιμὴ αὐτοῦ μάρκαι 50 ἤτοι φράγκα 62.50 ἢ λίραι ἀγγλ. $2^1/_2$.

Προγράμματα ἀποστέλλονται δωρέαν. Εὕρηται μέχρι νεωτέρας εἰδοποιήσεως μόνον παρὰ τοῖς

Κυρίοις BIERNATZKI καὶ Σ^ᵃ ἐν ΑΜΒΟΥΡΓΩι,

κατόχοις τῶν προνομιούχων τούτων ἐργαλείων.

Ἐργοστάσιον σιγάρων

ΡΟΔΟΛΦΟΥ DAEHR καὶ Σ^ᵃᵒ

ἐν Βρέμῃ τῆς Γερμανίας.

Τιμαὶ ἀπὸ μαρκῶν 45 μέχρι 250 τὴν χιλιάδα.

Τιμολόγια καὶ δείγματα ἀνὰ 25 σιγάρα, ἤτοι $^1/_{10}$ τοῦ κιβωτίου πρόχειρα.

Πέμπονται διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

Ποιότης ἀρίστη.

Σημ. Συνιστῶμεν τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο, ἓν τῶν ἀρίστων ἐν Γερμανίᾳ, εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καπνίσωσι σιγάρα γνήσια καὶ ἀρωματικά. [13

[128

EAU DE COLOGNE.

Τὸ ἄριστον καὶ μόνον γνήσιον κατὰ τὰς πρωτοτύπους συνταγὰς τοῦ ἐφευρετοῦ κατασκευαζόμενον Ὕδωρ τῆς Κολωνίας εὕρηται παρὰ τῷ Κυρίῳ

ΙΩΑΝΝΗι ΜΑΡΙΑ ΦΑΡΙΝΑι

JÜLICHS-PLATZ No. 4

ἐν **ΚΟΛΩΝΙΑι**,

προνομιούχῳ προμηθευτῇ πολλῶν αὐτοκρατορικῶν καὶ βασιλικῶν αὐλῶν, κατόχῳ τῶν μεταλλίων καὶ βραβείων πασῶν τῶν παγκοσμίων ἐκθέσεων. Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῶν ἀγοραστῶν, ὅτι ἑκάστη φιάλη τοῦ ἀρωματικοῦ τούτου ὕδατος δέον νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα **Johann Maria Farina**, καὶ τὴν διεύθυνσιν· **Jülichs-Platz No. 4.**

ΤΟ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ

ἐν ΛΕΙΨΙΑι καὶ ΒΕΡΟΛΙΝΩι,

ἓν τῶν γνωστοτέρων χαρτοπωλείων τῆς Γερμανίας, προμηθεύει χάρτην παντὸς εἴδους καὶ ὅλων τῶν χρωμάτων εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς.

Δέχεται παραγγελίας ἐξ ὅλων τῶν μερῶν, ἃς ἐκτελεῖ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ταχύτητος καὶ ἀκριβείας.

Τιμολόγια καὶ δείγματα πρόχειρα.

121] BERTH. SIEGISMUND.

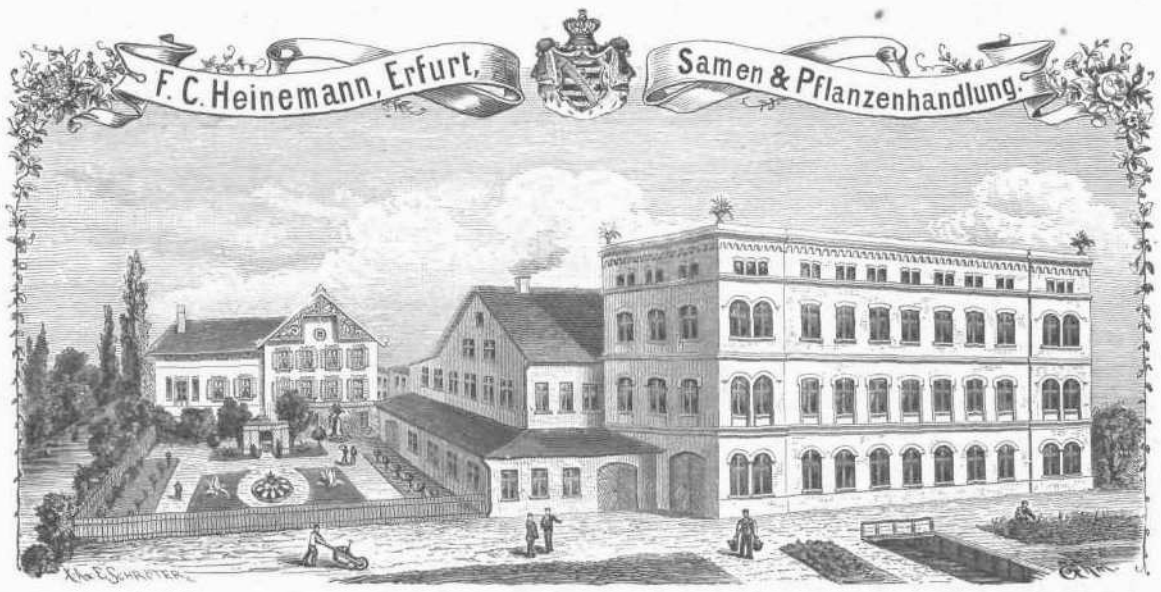

Εἰς πάντας τοὺς ἀγαπῶντας τὰ ἄνθη καὶ εἰς τοὺς διατηροῦντας κήπους καὶ ἐξοχικὰ κτήματα συνιστῶ τὸν γενικὸν Κατάλογόν μου διὰ τὸ ἔτος 1882, ἐν τῷ ὁποίῳ διατεταγμέναι κατὰ μῆνα εὕρηνται ὅλαι αἱ ὁδηγίαι πρὸς καλλιέργειαν καὶ περιποίησιν τῶν ἐν αὐτῷ καταγεγραμμένων σπόρων καὶ φυτῶν, καὶ αἱ φυσικώταται ἀπεικονίσεις πλείστων ὅσων ἀνθέων. Ὁ κατάλογος οὗτος ἀποτελεῖ τὸν ἀσφαλέστερον ὁδηγὸν παντὸς φίλου τῶν ἀνθέων· εἶναι ὁ μεγαλείτερος πάντων τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐκδιδομένων τοιούτων καταλόγων καὶ πέμπεται τῷ αἰτοῦντι δωρεάν.

63] Ἀνθοπωλεῖον καὶ φυτώριον **F. C. Heinemann** ἐν Erfurt.

ΤΟ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

τοῦ

Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ

ἀναδέχεται τὴν ταχεῖαν καὶ κομψὴν ἐκτέλεσιν παντὸς ἔργου ἐπιστημονικοῦ, εἰκονογραφικοῦ καὶ ἄλλων. Πρὸς δὲ καὶ ἐκτύπωσιν εἰς

ΤΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

μετ' ἀρίστης καὶ ἀκριβεστάτης ἐκτελέσεως καὶ ἐπὶ τιμαῖς λίαν συγκαταβατικαῖς. [103

F. KAHLE & SOHN

ἐν POTSDAM

ἐργοστασιάρχης τῆς Αὐλῆς.

Ἐργοστάσιον εἰδῶν ἐκ χυτοῦ ψευδαργύρου. Ἀγάλματα, λυχνίαι, πίδακες καὶ κοσμήματα ἀρχιτεκτονικά.

Κατάλογοι καὶ τιμολόγια ἕτοιμα πρὸς ἀποστολήν.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.